

Literacy Problems in Distance Education During the Covid-19 Epidemic According to Teachers' Opinions

Fatma KIRMIZI, Pamukkale University, ORCID ID: 0000-0002-0426-1908

Gizem Sultan BÜYÜKDAĞ, Pamukkale University, ORCID ID: 0000-0003-4539-1781

Abstract

The COVID-19 pandemic has greatly affected educational institutions. With the onset of the pandemic, distance education has been started in almost all countries of the world. Distance education has become the main problem of countries. Teachers have shown great dedication to guide the initial literacy teaching process during the COVID-19 pandemic. The aim of this research is to determine the problems experienced in the first literacy teaching in the distance education process and to identify how the process worked according to the opinions of the teachers. In the study, the qualitative research method and accordingly the holistic single case design were used. The research was carried out in Denizli, in the spring term of the 2020-2021 academic year, with the teachers working in the first grade of primary schools affiliated to the Ministry of National Education (MoNE). The criterion sampling method was used to determine the participants in the study. The study was carried out with 14 teachers. An open-ended questionnaire consisting of nine questions created by the researchers was used to collect the data. Quotations are included to explain the themes and codes. According to the opinions of the teachers, the equality of opportunity in the first literacy teaching process in distance education was negatively affected. Internet network connection problems, lack of technological tools such as tablets, computers, televisions, inability to create a lesson environment for students, etc. Teachers emphasized the importance of the influence of parents in the first literacy teaching process carried out with distance education. As a result of the research, the following suggestions can be made: As long as distance education continues due to the effect of the COVID-19 pandemic, tablets should be distributed to students whose economic level is not good.

Keywords: Distance education, literacy teaching, COVID-19 epidemic, primary school.

Suggested Citation

Kırmızı, F. ve Büyükdag, G. S. (2022). Literacy Problems in Distance Education During the Covid-19 Epidemic According to Teachers' Opinions, *Inonu University Journal of the Faculty of Education*, 23(1), 385-413. DOI: 10.17679/inuefd.958090

This study was presented as an oral presentation at the 5th International Education and Research Symposium (17-20 June 2021)".

Inonu University
Journal of the Faculty of
Education
Vol 23, No 1, 2022
pp. 385-413
DOI:10.17679/inuefd.958090

Article Type
Research Article

Received
29.07.2021

Accepted
28.04.2022

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

The pandemic has affected our country as well as all over the world. With the spread of the COVID-19 pandemic in Turkey, education was suspended. Both Turkey and other countries have taken various measures for the uninterrupted continuation of education. All countries have created their education measures by predicting the future and using technology. During the COVID-19 outbreak, TRT and MoNE collaborated. TRT EBA TV studies were expanded. Publications started on March 23, 2020 for primary, secondary and high schools. Teachers continued their distance education through EBA. There have been some difficulties in distance education for both teachers and students. Along with the change in student-teacher relations, some problems were experienced in the first literacy teaching. The COVID-19 pandemic has revealed that interaction and communication are very important in primary literacy teaching. There were problems, such as not being able to reach students and the lack of socialization and communication with the transition to the distance education system.

Purpose

Distance education has caused students' learning deficiencies in the four basic language skills of listening, speaking, reading and writing in the first literacy teaching. This study was carried out with the idea of identifying the problems experienced in the process of learning to read and write in the first grade of primary school. The aim of this research is to determine the problems experienced in the first literacy process in the distance education process during the COVID-19 pandemic according to the opinions of the teachers.

Method

Qualitative research method was used in the study. Accordingly, the "holistic single case" design was preferred. It is possible to analyze an event in detail in the holistic single case design. The research was carried out in Denizli in the spring term of the 2020-2021 academic year. In the selection of the sample, criterion sampling method was preferred in line with the aim of the study. In accordance with the criteria determined by the researchers, the study was carried out with 14 participants (12 women; two men). A semi-structured interview form was used to obtain the research data. The form was developed by the researchers. There are nine questions in the form. The forms were applied to the teachers on a voluntary basis. Communication tools were used in the interviews with the teachers (phone, Google Meet, Zoom, etc.). The measures of the epidemic process were strictly adhered to. The obtained data were transferred to the computer environment and read with great care by both researchers. The codes were created by the researchers, and the related codes were brought together to reach the themes.

Findings

In the study, nine participants responded to the "Benefits of Distance Education" sub-code and expressed their views on the efficiency of the process. According to teachers, distance education in the COVID-19 process has prevented children from moving away from the educational environment. When the data for the "teacher's effort" code was examined, it was found out that that the teachers (seven participants) tried to contribute to the process

with their own means. Teachers used their individual opportunities. 14 participants expressed their opinions on the code of "use of audio-visual materials". Teachers stated that they supported the process with the use of audio-visual materials while performing the first literacy teaching in the distance education process. In the study, the "Equal Opportunity" code was repeated 27 times. This code is one of the most repeated codes. Teachers participating in the research stated that some students did not have internet at home or on their digital devices. In the study, nine participants responded to the "Benefits of Distance Education" sub-code and expressed their views on the efficiency of the process. According to teachers, distance education during the COVID-19 process has prevented children from moving away from the educational environment. When the data for the "teacher's effort" code was examined, it was determined that the teachers (seven participants) tried to contribute to the process with their own means. Teachers used their individual opportunities. 14 participants expressed their opinions on the code of "use of audio-visual materials". Teachers stated that they supported the process with the use of audio-visual materials while performing the first literacy teaching in the distance education process. In the study, the "Equal Opportunity" code was repeated 27 times. This code is one of the most repeated codes. Teachers participating in the research study stated that some students did not have internet at home or on their digital devices. For this reason, some students could not be connected to the lessons. According to the data obtained, students living in the neighborhoods with a low socio-economic level do not have a phone, tablet or computer at their homes. However, more than one child in the same house is involved in the education process. Due to the insufficient number of digital devices, some students could not benefit from distance education opportunities. Thirteen responses were obtained for the "control difficulty" sub-code. Teachers stated that they had difficulty in controlling students' work during the distance education process within the scope of this sub-code. According to the teachers, it was not possible to give immediate feedback and make corrections in face-to-face education in distance education. Eight classroom teachers who participated in the research expressed their opinions about the "Communication Difficulty" code. According to the teachers, students got bored of standing in front of technological devices for a long time. That made communication difficult.

Discussion & Conclusion

According to the data obtained from the research, distance education activities in the first literacy teaching during the COVID-19 epidemic were found beneficial by 11 teachers. According to the research (15 teachers), distance education enabled students to continue their lessons. Education and training activities were not interrupted. Having lessons every day provided students with easy access to learning environments. According to the other results of the research, some students experienced inequality of opportunity in distance education (27 participants). According to the data obtained, students with a low socio-economic level do not have tablets or other technological devices. There are no internet access facilities. These conditions prevented them from accessing distance education. According to the research, the number of teachers who stated that EBA should be developed is higher than the number of teachers who stated that EBA is sufficient. According to the teachers (11 participants) who did not find EBA sufficient, the topics covered in the courses and the topics presented in the EBA could not progress simultaneously.

Öğretmen Görüşlerine Göre COVID-19 Salgını Sürecinde Uzaktan Eğitimde İlk Okuma Yazma Sorunları

Fatma KIRMIZI, Pamukkale Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0002-0426-1908

Gizem Sultan BÜYÜKDAĞ, Pamukkale Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0003-4539-1781

Öz

COVID-19 salgını eğitim kurumlarını büyük ölçüde etkilemiştir. Salgının başlaması ile birlikte neredeyse tüm dünya ülkelerinde uzaktan eğitime geçilmiştir. Uzaktan eğitim ülkelerin temel sorunu haline gelmiştir. Öğretmenler COVID-19 salgınında ilk okuma yazma öğretimi sürecini yönlendirmek için büyük bir özveri ortaya koymuştur. Bu araştırmanın amacı öğretmen görüşlerine göre uzaktan eğitim sürecinde ilk okuma yazma öğretiminde yaşanan sorunları tespit etmek ve sürecin işleyişini belirlemektir. Çalışmada nitel araştırma yöntemi buna bağlı olarak da bütüncül tek durum deseni kullanılmıştır. Araştırma, 2020-2021 eğitim öğretim yılının bahar döneminde, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı ilkokulların 1. sınıfında görev yapan öğretmenlerle Denizli’de gerçekleştirilmiştir. Araştırmada katılımcıların belirlenmesinde “ölçüt örnekleme yöntemi” kullanılmıştır. Çalışma 14 öğretmenle gerçekleştirilmiştir. Verilerinin toplanmasında araştırmacılar tarafından oluşturulan 9 soruluk açık uçlu soru formu kullanılmıştır. Elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. Veriler her iki araştırmacı tarafından büyük bir duyarlılıkla incelenmiş ve araştırmanın kodları çıkarılmıştır. İlişkili olan kodlar bir araya getirilerek temalara ulaşılmıştır. Tema ve kodların açıklanması için alıntılara yer verilmiştir. Öğretmen görüşlerine göre uzaktan eğitimde ilk okuma yazma öğretimi sürecinde fırsat eşitliği olumsuz yönde etkilenmiştir. İnternet ağ bağlantısı sorunları, tablet, bilgisayar, televizyon gibi teknolojik araç eksikliği, öğrencilere ders ortamı yaratamama vb. Öğretmenler uzaktan eğitimle yürütülen ilk okuma yazma öğretimi sürecinde velilerin etkisinin önemine vurgu yapmıştır. Araştırma sonucunda şu öneriler getirilebilir: COVID-19 salgının etkisinden dolayı uzaktan eğitim devam ettiği sürece ekonomik düzeyi iyi olmayan öğrencilere tablet dağıtılmalıdır. İlk okuma yazma öğretiminde uzaktan eğitimde karşılaşılan sorunların içeriğine ilişkin olarak kapsamlı araştırmalar yapılması için Millî Eğitim Bakanlığı ve üniversiteler iş birliği yapmalıdır.

Anahtar Kelimeler: uzaktan eğitim, ilk okuma yazma öğretimi, COVID-19 salgını, ilkokul.

Inönü Üniversitesi
Eğitim Fakültesi Dergisi
Cilt 23, Sayı 1, 2022
ss. 385-413
DOI:10.17679/inuefd.958090

Makale Türü
Araştırma Makalesi

Gönderim Tarihi
29.07.2021

Kabul Tarihi
28.04.2022

Önerilen Atıf

Kırmızı, F. ve Büyükdag, G. S. (2022). Öğretmen Görüşlerine Göre COVID-19 Salgını Sürecinde Uzaktan Eğitimde İlk Okuma Yazma Eğitimi Sorunları. *Inönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(1), 385-413. DOI: 10.17679/inuefd.958090

Bu çalışma “5. Uluslararası Sınırsız Eğitim ve Araştırma Sempozyumu (17-20 Haziran)” adlı bilimsel toplantıda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Öğretmen Görüşlerine Göre COVID-19 Salgını Sürecinde Uzaktan Eğitimde İlk Okuma Yazma Sorunları

Eğitim toplumun ve bireylerin değişen gereksinimlerine ve isteklerine göre şekillenmektedir. Geçmişten günümüze gelene kadar toplumu ve bireyi etkileyen doğal afetler, savaşlar ve hastalıklar diğer alanlarda olduğu gibi eğitimde de çeşitli gereksinimleri ortaya çıkartmıştır. Yakın geçmişe bakıldığında 2019 Aralık ayında Çin'in Wuhan kentinde ortaya çıkan, ölümcül etkileri artarak başta çevre ülkelere yayılan COVID-19 salgını giderek tüm dünyayı etkisi altına almış ve eğitime erişim şeklini değiştirmiştir. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) 11 Mart 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile salgın döneminin başladığını ve bu salgının küresel bir yayılım gösterdiğini tüm dünyaya duyurmuştur.

Ülkelerin Salgından Etkilenme Süreci

Ülkeler salgın başlangıcında eğitim öğretimin kesintisiz ilerlemesi için mevcut teknolojilerini kullanıp geliştirerek eğitim sistemlerini uzaktan eğitime uyarlamışlardır. Dünyada salgından etkilenerek okullarını kapatan ülke sayısı 138'e ulaşmıştır. Bu süreçten dünya öğrenen kitlesinin beşte dördüne yakını yani 1,3 milyar yetişkin, genç ve çocuk etkilenmiştir (Chang & Satako, 2020). Yaşanan olumsuz etkileri azaltabilmek, öğrenci kitlesine ulaşabilmek amacıyla ülkeler farklı donanım, teknoloji ve alt yapı hizmetleri ile eğitim öğretim etkinliklerini gerçekleştirmişlerdir.

Ülkeler kurulan donanımları kullanarak öğrenciye en etkili yöntemler ve çevrim içi uygulamalar ile ulaşabilmeyi kendilerine amaç edinmişlerdir. Portekiz, Kore Cumhuriyeti, Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri, Amerika Birleşik Devletleri, Yunanistan, İtalya, Japonya, Meksika, Arjantin, Hırvatistan, Çin, Kıbrıs, Mısır ve Fransa gibi ülkeler eğitim sürecini çevrim içi uygulamalarla; Arjantin, Hırvatistan, Çin, Kosta Rika, Fransa, İran İslam Cumhuriyeti, Kore Cumhuriyeti, Meksika, Ruanda, Suudi Arabistan, Senegal, İspanya, Peru, Tayland ve Vietnam tablet, televizyon gibi kitle iletişim araçları ile gerçekleştirmiştir (Chang & Satako, 2020). Moğolistan yüz yüze eğitim öğretim faaliyetlerini Ocak 2020'de bitirmiştir. Eğitim öğretimini gerçekleştirmek isteyen öğrenci ve öğretmen dışında velileri de kapsayan 16 TV kanalı oluşturmuştur. Bu kanallar aracılığıyla farklı lehçeler, diller ve işaret diliyle televizyondan dersler vermiş ve salgından olumsuz etkilenme sürecini engellemek amacıyla iki yüzü aşkın öğretim materyalinin internet üzerinden erişimini sağlamıştır. Bu çalışmaların yanı sıra öğrencilere 480 çevrim içi kurs ile derse destek etkinlikleri oluşturulmuştur (Can, 2020). Moğolistan mevcut teknolojik olanaklarını ve materyallerini kullanarak eğitim öğretimin kesintiye uğramaması için çaba göstermiştir.

Ülkeler, eğitim öğretimin kesintisiz devam etmesi için salgına karşı önlemler almış geleceği öngörerek teknolojiyi kullanmıştır. Oluşturulan öğrenme ortamları ile tüm ülkeler öğrencilerine ulaşabilmeyi hedeflemişlerdir. Hedeflere ulaşmak adına COVID-19 salgını sürecinde birçok ülkenin teknolojik altyapı oluşturması ve eğitim öğretim etkinliklerine devam etme çabası göstermesi tüm dünyanın eğitime verdiği önemi göstermektedir. Sağlanan alt yapılar ile öğrenme sürecinden yararlanmak isteyen çocuk, genç, yetişkin tüm bireyler için oluşturulan eğitim uygulamaları ile herkese ulaşılmaya çalışılmıştır.

Teknolojik bilgi ve alt yapı üzerine çalışmalar yapan Çin, yöneticiler ile firmalar iş birliği içerisinde çalışarak baz istasyonlarının hızını arttırmıştır. Nijerya, özel okullarında kullandığı çeşitli ağlar ve çevrim içi uygulamalarla sağladığı başarıyı, eğitim öğretim programlarındaki

eksiklikler nedeniyle devlet okullarında sağlayamamıştır. Hindistan uzaktan eğitim etkinliklerini telefonları kullanarak gerçekleştirmiştir. İtalya uzaktan eğitim sürecinde sosyal medya kanallarını etkin bir şekilde kullanarak eğitim videoları oluşturmuştur. Sosyal medya aracılığıyla derslerini öğrencilerine ulaştırarak öğretimde devamlılığı sağlamıştır (Sezgin ve Fırat, 2020). Tüm dünyada eğitim öğretime verilen önem ülkelerin yaptıkları uzaktan eğitim çalışmaları ile kendini göstermiştir. Çevrim içi uygulamalar ve kullanılan çeşitli ağlar ile COVID-19 salgınından etkilenme oranını azaltmak ülkelerin odak noktası haline gelmiştir. Eğitim öğretimin geldiği yeni boyut ile ortaya çıkan olumsuz etkilerin öğrenen kitleye yansımalarını azaltmak hedeflenmiştir.

Kasım 2020'den beri yapılan çalışmalar ve araştırmalar, COVID-19 nedeniyle işlerini kaybeden, ekonomik olarak daha elverişsiz duruma gelen ailelerin yüzde altmışından fazlasının Afrika ve Güney Asya bölgelerinde olduğunu göstermektedir. Küresel yoksulluğun yanı sıra COVID-19 salgını ile birlikte 150 milyon çocuk eğitim ve sağlık hizmetlerine erişememiştir (UNICEF, 2021). Sağlanan olanakların her öğrenciye ulaşamama durumunun fırsat eşitliğini etkilediği gözlenmektedir. Ülkelerin uyguladıkları yöntem ve önlemler ile öğrenciye ulaşılması hedeflenmiş fakat çok boyutlu yoksulluğun etkileri uzaktan eğitimde de beklenen sonuçlara ulaşmayı engellemiştir.

İlk Okuma Yazma Öğretimi ve Salgın Süreci

Salgın süreci, uzaktan eğitime gereksinim oluşturmakla birlikte ilk okuma yazma alanında bilgisayar, video, ses kaydı gibi kitle iletişim araçlarına gereksinim oluşturmuştur. Öğreten ve öğrenenlerin arasındaki uzaklıktan dolayı çoğunlukla elektronik, yazılı ya da basılı materyaller tercih edilmiştir (Özbay, 2015). Salgın süreci özellikle etkileşime dayalı dijital içeriklerin kullanımını arttırmıştır.

İlk okuma yazma süreci için kullanılan birincil bilgisayar teknolojileri, e-posta, çevrim içi iş birlikleri ve web tabanlı öğrenmeyi içermektedir. Uzun bir süre elektronik posta ile gerçekleştirilen eğitim, eğitimde tek internet uygulaması olarak kullanılmıştır (Buşelić, 2012). Teknolojinin hızlı değişimi ile uzaktan eğitim zenginleştirilmiş çoklu ortamlarda eş zamanlı ve eş zamanlı olmayan bir şekilde etkili bir şekilde kullanılabilir olmuştur.

COVID-19 salgın sürecinin uzaması ilk okuma yazma çalışmaları ve araştırmalarını arttırmıştır. Öğretmenlerin ve öğrencilerin uzaktan eğitim kavramına bakış açısına ilişkin görüşleri alınarak ilk okuma yazma alanında olduğu gibi pedagojik bilgi, öğrenme yöntem ve teknolojileri kavramları genişletilmiş ve geliştirilmiştir (Perumalla, Mak, Kee & Maththews, 2011). İlk okuma yazma öğretiminde, eğitim olanaklarından faydalanmak isteyen bireylerin eğitim ortamına ulaşabilmesini sağlamak amacıyla geliştirilen ve tercih edilen farklı yöntem ve stratejiler öğrencilerin ilgisini çekmeyi amaçlamaktadır. Temel amaç ilk okuma yazma döneminde olan ve pedagojik olarak kritik dönemlerinde bulunan öğrenen kitlenin öğrenme olanaklarından yararlanabilmesidir. Uzaktan eğitim ile yüz yüze eğitimin ulaşamadığı coğrafyalarda bulunan, eğitim olanaklarından faydalanmak isteyen bireylerin eğitim ortamına ulaşabilmesi istenilen bir durumdur (Hawkins, 1999). Salgın sürecinde ilk okuma yazma öğretiminin aşamaları öğrenen kitlenin ekran karşısında dinleme ve izleme çalışmaları yapmasıyla gerçekleştirilmiştir. İlk okuma yazma sürecinde etkin olarak kullanılan bu çalışmalar öğrencinin süreçten uzak kalmamasını sağlamıştır. Uzaktan eğitim sayesinde öğrenciler eğitimlerine devam etme fırsatı yakalamıştır. Çevrim içi eğitimin, eğitimi veren ve alan taraflar

açısından teknolojik destek gerektirmesi fırsat eşitliği açısından sorgulanabilir bir durumdur. Ekonomik ve sosyal yönden dezavantajlı öğrenciler salgın sürecinde ilk okuma yazma derslerine ulaşabilme sıkıntısı yaşamıştır.

İlk okuma yazma sürecinde özellikle ekonomik ve sosyal yönden dezavantajlı öğrencilerin internet ve dijital aygıt olanaklarına sahip olamadıkları için sesi hissetme, tanıma, ayırt etme aşamalarına aktif olarak katılamadıkları görülmüştür. İlk okuma yazma sürecinin temel süreçlerine erişilememesi ilerleyen bağımsız okuma aşamasında eğitimde fırsat eşitsizliğine neden olmuştur. Sürecin bu şekilde devam etmesinin ve artan eşitsizliğin sebebi ilk okuma yazma öğretiminde dijital uçurum kavramı ile açıklanabilmektedir. Dijital uçurum, sosyal, ekonomik yönden bölgesel özellikler nedeniyle teknolojiden faydalanabilme olanağının eşit olmama durumudur. İnternet ortamında iletişim ve etkileşimin yoksunluğu bir çok sorunun yaşanmasına neden olmuştur (Sezgin ve Fırat, 2020). Öğrencilerin etkin olarak öğretim sürecine katılabilmesi, bağımsız okuyabilme aşamasına gelebilmeleri için dijital uçurumun azaltılması beklenen bir durumdur. Sosyoekonomik koşullar iyileştirilerek, öğrencileri uzaktan eğitime teşvik etmek COVID-19 sürecindeki eğitim çalışmalarının öncelikli hedeflerinden biri olmalıdır.

Türkiye’de İlk Okuma Süreci ve Uzaktan Eğitim

İlk okuma yazma öğretiminde uzaktan eğitim, alt yapı, kaynak, teknoloji ile öğrencilere ve öğretmenlere sağlanan sistemdir. Sistem öğrencilerin ilk okuma yazma öğretiminde zaman, mekân sınırlaması olmaksızın eğitim-öğretim gereksinimlerini karşılamaya çalışmaktadır. Öğrenciler ile öğretmenler arasında etkileşim kurabilmek tüm ülkeler için ortak amaç olsa da kullanılan öğretim yöntemleri ve ilk okuma yazma öğretimi için kurulan alt yapılar ülkeler arasında farklılık göstermektedir.

Ülkemizde artış gösteren salgın, diğer derslerde olduğu gibi ilk okuma yazma sürecini de etkileyerek eğitim öğretim etkinliklerinde de etkisini göstermiştir. Türkiye’de mart ayı içerisinde okullar eğitim öğretim etkinliklerine salgının başlangıcında 3 hafta süre ile ara vermiştir. 25 Mart tarihli basın toplantısında Sağlık Bakanı ve Milli Eğitim Bakanı ortak çalışması ile eğitime verilen ara 30 Nisan tarihine kadar uzatılmıştır. İlk okuma yazma öğretimi derslerine kaldığı yerden TRT EBA TV ile devam etmiştir. COVID-19 salgın sürecinin başlamasıyla birlikte, TRT ile MEB iş birliği çalışması ilkökul kapsamında 23 Mart 2020’de ‘Türkçe-1 İlköğretim’ ismiyle normal yayınlarına başlamıştır. Bunun yanı sıra öğretmenler tarafından öğrencilerin hece, sözcük, cümle okuma gibi eğitim öğretim etkinlikleri, dijital ortamlarda öğrenmelerini pekiştirecek teknolojik uygulamalar ile desteklenmiştir.

COVID-19 Sürecinde İlk Okuma Yazma Öğretimi

İlk okuma yazma öğretiminde öğrenci öğretmen ilişkilerinin değişmesi ile birtakım problemler de ortaya çıkmıştır. COVID-19 salgını süreci etkileşimin ve iletişimin çok önemli olduğu ilk okuma yazma öğretiminde, uzaktan eğitim sistemine geçilmesiyle sosyal iletişimin eksikliği ve bireysel iletişimin azalması, öğrencilere ulaşamama gibi etkileri doğurmuştur.

İlk okuma yazma sürecine istenen öğrenci katılımının gerçekleşmemesi dersin öğretiminde yeni güçlükleri de ortaya çıkarmıştır. Bu güçlüklerden ve yaşanan salgından etkilenen kitlelerden biri de ilk okuma yazma öğrenme çağındaki olan birinci sınıf öğrencileridir.

Özellikle de sağlanan çevrim içi eğitim olanaklarından yararlanabilecek internet erişimi bulunmayan öğrenciler oldukça zor durumda kalmıştır. İnternet erişimi bulunmamasının yanı sıra evinde EBA TV'yi izleyecek televizyonu bulunmayan, telefonu, bilgisayarı veya tableti olmayan, internet hızı yetmeyen öğrenciler de uzaktan eğitim sürecinde eğitimde fırsat eşitliği kavramının sorgulanması durumunu ortaya çıkarmıştır.

Öğretmenlerin İlk Okuma Yazma Öğretiminde Yaşadığı Sıkıntılar

COVID-19 salgını sürecinde öğretmenler ilk okuma yazma dönemini öğrencileri ile uzaktan eğitim öğretim etkinlikleri yaparak sürdürmüştür. İlk okuma yazma dönemi eğitim öğretim hayatında kritik dönemlerden biridir. Bu kritik dönemde uzaktan eğitim, öğretmen ve öğrenci açısından çeşitli sorunlar ortaya çıkarmıştır. Birinci sınıf öğrencilerinin çevrim içi eğitimi yönlendirme becerilerinin yeterince gelişmemiş olması, bu konuda aileye bağlılık duyması, yapılan yanlışların anında düzeltilememesi, teknolojik alt yapı sınırlılığı veya yetersizliği, öğrencilerin dikkat dağınıklığı gibi birçok sıkıntıdan söz edilebilir.

Sınıf içerisinde kalem tutuş şeklini, harf yazma aşamalarını etkin olarak göremeyen öğrencilerin, ilk okuma yazmaya hazırlık sürecini verimli geçiremediklerini söylemek mümkündür. Öğretmenlerinin okuduğu metni dinleme olanağı bulamayan, ağız hareketlerini göremeyen öğrenciler ve veliler uzaktan eğitimde zorlandıklarını belirtmişlerdir (Koç, 2020). Bu durum seslerin anlaşılmasında da zorluklar yaşamasına neden olmuştur. Uzaktan eğitimde ilk okuma yazma öğretiminde öğrencilerin dört temel dil becerisi olan dinleme, konuşma, okuma ve yazma alanlarında eksik öğrenmeler yaşadığı öngörülmektedir. Tüm bunlardan yola çıkılarak, ilkokul birinci sınıfta okuma yazma öğrenme sürecinde yaşanan sorunların neler olduğunun tespit edilmesi düşüncesi ile bu çalışma gerçekleştirilmiştir. Yapılan çalışmanın COVID-19 salgınının neden olduğu öğrenme kayıplarının giderilmesinde gerçekleştirilecek olan çalışmalara ışık tutacağı, bundan sonra karşılaşılabilecek olası salgın ya da eğitimi engelleyici durumlara ilişkin öngörüler sunacağı düşünülmektedir. Çalışma sonuçlarının ilk okuma yazma öğretimini gerçekleştiren sınıf öğretmenlerine ve öğretmenliğe yeni başlayacak olan öğretmen adaylarına öneri boyutunda katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu araştırmanın amacı öğretmen görüşlerine göre COVID-19 salgınında uzaktan eğitim sürecinde ilk okuma yazmada yaşanan sorunları belirlemektir. Bu amaca bağlı olarak şu alt problemlere yanıt aranmaya çalışılmıştır.

1. COVID-19 salgını sürecinde, ilkokul 1. sınıf öğretmenlerinin “uzaktan eğitimin olumlu yönlerine” ilişkin görüşleri nelerdir?

2. COVID-19 salgını sürecinde ilkokul 1. sınıf öğretmenlerinin “uzaktan eğitimin olumsuz yönlerine” ilişkin görüşleri nelerdir?

3. COVID-19 salgını sürecinde, ilkokul 1. sınıf öğretmenlerinin “EBA'nın niteliğine” ilişkin görüşleri nelerdir?

4. COVID-19 salgını sürecinde, ilkokul 1. sınıf öğretmenlerinin “Türkçe öğretiminin beceri alanlarına etkisine” ilişkin görüşleri nelerdir?

5. COVID-19 salgını sürecinde, ilkokul 1. sınıf öğretmenlerinin “velinin uzaktan eğitime etkisine” ilişkin görüşleri nelerdir?

Yöntem

Araştırmada, öğretmen görüşlerine göre COVID-19 sürecindeki uzaktan eğitimde ilk okuma yazma sorunlarını tespit etmek amaçlandığı için nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır.

Araştırma Modeli/Deseni

Vaka çalışması veya örnek olay incelemesi olarak da adlandırılan, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan durum çalışması, bu araştırmanın desenini oluşturmaktadır (Subaşı ve Okumuş, 2013). Bir vakayı detaylı olarak analiz edebilmek için “bütüncül tek durum” deseni tercih edilmiştir. Bütüncül tek durum deseni görüşme, anket, açık uçlu sorular gibi nitel veri toplama araçlarını içeren örnek olay incelemesidir (Koçer, 2013). Bütüncül tek durum desenleri tek bir çözümlene noktasını kapsamaktadır.

Çalışma Grubu

Araştırma 2020-2021 eğitim öğretim yılının bahar döneminde, Denizli’de gerçekleştirilmiştir. Örneklemin seçilmesinde, çalışmanın hedefi doğrultusunda ölçüt örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Örneklemin belli durumları sağlayabilmesi önemlidir (Baltacı, 2018). Ölçüt örnekleme yönteminde önceden oluşturulmuş ölçütlere göre çalışma grubu seçilir. Bu çalışmada örneklemin tespitinde iki önemli ölçüt ele alınmıştır: 1. Araştırmaya katılan öğretmenlerin ilkökul 1. sınıfta görev yapması. 2. Araştırmaya katılan öğretmenlerin 2020-2021 eğitim yılının güz döneminde uzaktan eğitim yapmış olması.

Araştırmacılar tarafından belirlenmiş olan ölçütler doğrultusunda çalışma 14 katılımcı (12 kadın; 2 erkek) ile yürütülmüştür.

Veri Toplama Araçları

Araştırma verilerinin elde edilmesinde araştırmacılar tarafından oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. COVID-19 salgınındaki uzaktan eğitim sürecinde ilk okuma yazma öğretiminde karşılaşılan 11 adet soru hazırlanmıştır. Hazırlanmış olan bu sorular alanında uzman 2 öğretim elemanı iki de sınıf öğretmenin görüşüne sunulmuştur. Uzmanlardan gelen dönütler doğrultusunda soruların içeriklerinde bazı değişiklikler yapılmış işlevsel olmadığı düşünülen sorular da çıkarılmıştır. Son değişikliklerle birlikte formda 9 soru yer almaktadır. Forma kişisel bilgiler formu da eklenmiştir. Formda yer alan sorular aşağıda sunulmuştur.

1) COVID-19 salgını sürecinde uzaktan eğitimde derse bağlanmayan/bağlanamayan öğrencilerinizin gerekçeleri nelerdir? 2) COVID-19 salgını sürecinde uzaktan eğitimde ilk okuma yazma öğretiminde okuma çalışmalarını nasıl gerçekleştirdiniz? Karşılaştığınız sorunlar nelerdir? 3) COVID-19 salgını sürecinde uzaktan eğitimde ilk okuma yazma öğretiminde yazma çalışmalarını nasıl gerçekleştirdiniz? Karşılaştığınız sorunlar nelerdir? 4) COVID-19 salgını sürecinde uzaktan eğitimde ilk okuma yazma öğretiminde dinleme çalışmalarını nasıl gerçekleştirdiniz? Karşılaştığınız sorunlar nelerdir? 5) COVID-19 salgını sürecinde uzaktan eğitimde ilk okuma yazma öğretiminde konuşma çalışmalarını nasıl gerçekleştirdiniz? Karşılaştığınız sorunlar nelerdir? 6) İlk okuma yazma öğretimi için yüz yüze eğitimdeki öğretme becerileriniz uzaktan eğitime geçince nasıl etkilendi? 7) COVID-19 salgını sürecinde, ilk okuma yazma öğretiminde velinin sürece etkisi nasıl olmuştur? 8) Size göre COVID-19 salgını sürecinde

uzaktan eğitimin ilk okuma yazma öğretimi açısından yararları nelerdir? 9) EBA TV'yi nasıl değerlendiriyorsunuz?

Verilerin Toplanması ve Analizi

Açık uçlu soru formunun uygulanması için tespit edilen okulların yöneticileri ile görüşmeler yapılmış ve öğretmenlerin iletişim bilgilerine ulaşılmıştır. Gönüllülük esasına bağlı olarak formlar öğretmenlere uygulanmıştır. Bu süreçte iletişim araçlarından yararlanılmıştır (telefon, google meet, zoom vb.) Salgın sürecinin tedbirlerine sıkı sıkıya bağlı kalınmıştır.

Formdaki sorular düzenli bir şekilde öğretmenlere sorulmuştur. Öğretmenlerin sorulara verdiği yanıtlar dikkatle not alınmıştır. Görüşmeler yaklaşık olarak 20-25 dakika sürmüştür.

Veriler, içerik analizine uygun bir şekilde değerlendirilmiştir. İçerik analizi, birbirinden ayrı konularda çok sayıda araştırma sorusuna yanıt vermek için kullanılan ana araştırma araçlarından biridir. İçerik analizinin en önemli iki özelliği "sistematik" ve "objektif (yansız)" olmasıdır (Koçak ve Arun, 2006). Nitel çalışmalarda içerik analizinin kullanılması için dört aşama bulunmaktadır. Birinci aşamada veriler kodlanır, ikinci aşamada temalar bulunur, üçüncü aşamada veriler ve temalar düzenlenir son aşamada ise bulguların açıklaması yapılır.

Elde edilen veriler bilgisayar ortamına aktarılmış her iki araştırmacı tarafından büyük bir özenle okunmuştur. Bu süreçte her iki araştırmacı tarafından kodlar oluşturulmuş ve oluşturulan kodların birbiri ile uyumluluğu incelenmiştir. Görüş birliğini belirleme hedefiyle yapılan yüzdeler hesaplanmasında Miles & Huberman'ın (1994) formülünden yararlanılmıştır. Yapılan hesaplama sonucunda % 93 görüş birliği olduğu belirlenmiştir. Oluşturulan kodlara ilişkin alıntılarda katılımcı sırası (1, 2, 3,..), cinsiyet (K, E), görev yeri (il, ilçe, köy) ve meslekteki kıdem (...yıl) kısaltmaları kullanılmıştır. Uzaktan eğitimde ilk okuma yazma öğretimi gerçekleştiren öğretmenlerinin sürece yönelik görüşlerinden oluşturulan tema ve kodlar Tablo 1'de belirtilmiştir.

Tablo 1.
Sınıf Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Sürecine Yönelik Görüşlerinden Oluşturulan Tema ve Kodlar

Temalar	Temalar	Kodlar	Alt kodlar	Alt kod tekrarı	Kod tekrar
Uzaktan Eğitimin Olumlu Yönleri	Eğitime Katkıları	Uzaktan Eğitimin Yararları	9	15	
		Teknolojik Farkındalık	2		
		Salgından Korunma	4		
	Öğretmenin Çabası	-	-	7	
	Öğrenciye etkisi	Süreklilik Sağlama	2	15	
		Sorumluluk Bilinci	4		
		İlk Okuma Yazmaya Hazırlık Çalışmaları	9		
Görsel İşitsel Materyal Kullanımı	-	-	14		
Uzaktan Eğitimin Olumsuz Yönleri	Fırsat Eşitliği	-	-	27	
	Öğrenme Öğretme Süreci	Kontrol Zorluğu	13	28	
		Ders Süreci	15		
	İletişim Süreci	İletişim Zorluğu	8	13	
		Türkçe Bilmeyen Öğrenciler	5		
	Öğrencinin Karşılaştığı Zorluklar	Sistemle İlgili Zorluklar	14	26	
		Bireysel Farklılık	2		
Erişim Sorunu	6				

		Dikkat Dağılımı	4	
EBA'nın niteliği	Yeterlilik	-	-	6
	Yetersizlik		Geliştirilme Gerekliliği	8
			Eş Zamanlılık	3
Beceri Alanlarına İlişkin Sorunlar	Dinleme Çalışmaları Sorunları	-	-	16
	Konuşma Çalışmaları Sorunları	-	-	8
	Yazma Çalışmaları Sorunları	-	-	3
	Okuma Çalışmaları Sorunları	-	-	6
Velinin Uzaktan Eğitime Etkisi	Veli Desteği	-	-	32
	Velinin Yaşattığı Zorluklar	-	-	8
	Veli İlgisizliği	Sürecin Dışında Kalma	12	15
		Fiziksel Ortam	3	

Tablo 1’de yer alan kodlar incelendiğinde en çok tekrar eden kod “Velinin Uzaktan Eğitime Etkisi” teması altında bulunan “Veli Desteği” kodu (32 katılımcı) olmuştur.

Araştırma Etiği

Araştırma etiği kapsamında katılımcılara araştırmaya ilişkin bilgi verilmiş ve onların onayı alındıktan sonra görüşmeler yapılmıştır. Araştırmanın etik kurallara uygun bir şekilde gerçekleştirilmesi için büyük bir duyarlılık gösterilmiştir. Çalışma için araştırmacıların bağlı bulunduğu kuruma, etik kurul raporu için başvuru yapılmıştır. Kurumun, Sosyal ve Beşerî Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulundan çalışmanın etik uygunluğuna ilişkin rapor alınmıştır. Kurul adı =Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu. Karar tarihi= 02/06/2021. Belge sayı numarası= 68282350/22021/G10.

Bulgular

Bu bölümde alt problemlerin yanıtlanması için kodlar, alt kodlar ve temaların açıklamalarına yer verilmiştir. İlgili kod ya da alt koda ilişkin olarak katılımcılardan elde edilen alıntılar sunulmuştur. Alıntılara ilişkin açıklamalar yapılmıştır.

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmaya katılan birinci sınıf öğretmenlerine “COVID-19 salgını sürecinde uzaktan eğitimin ilk okuma yazma öğretimi açısından yararları ve sürecin nasıl ilerlediği” sorulmuştur. Bu soruya verilen yanıtlardan yola çıkılarak “Uzaktan Eğitimin Olumlu Yönleri” temasına ulaşılmıştır. Bu tema kapsamında dört ayrı kod ve bunlara bağlı olarak da altı ayrı alt kod belirlenmiştir. Bu temaya ilişkin olarak oluşturan kodlar ve alt kodlar Tablo 2’de sunulmaktadır.

Tablo 2.

“Uzaktan Eğitimin Olumlu Yönleri” temasına ilişkin frekanslar

Kodlar	Alt kodlar	Alt kod tekrarı	Kod tekrar
Eğitime Katkıları	Uzaktan Eğitimin Yararları	9	15
	Teknolojik Farkındalık	2	
	Salgından Korunma	4	
Öğretmenin Çabası	-	-	7

Öğrenciye Etkisi	Süreklilik Sağlama	2	15
	Sorumluluk Bilinci	4	
	İlk Okuma Yazmaya	9	
	Hazırlık Çalışmaları		
Görsel İşitsel Materyal Kullanımı	-	-	14

Tablo 2’de de görüldüğü gibi “eğitime katkıları” kodu kapsamında 3 farklı alt kod belirlenmiştir. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin ilgili alt kodlara ilişkin olarak verdiği yanıtlarından alıntılar yapılmıştır. Bu alıntılar aşağıda sunulmuştur.

“Uzaktan Eğitimin Yararları” Alt Kodu: “İlk okuma yazma açısından ilk hafta zor olsa da sürece alıştıktan sonra hem sorumluluklarını bilip derse katıldılar hem de okul ortamından uzaklaşmamış oldular. Her gün ders olmasıyla süreç hızlı ilerledi, süreç verimli geçti (2, K, İl, 7 yıl). Uzaktan eğitimin yararlarından biri öğrencilerin 5 gün boyunca okula gelmiş gibi canlı derslere katılmasıdır (3, K, İl, 7yıl). Okula ulaşım vb. gibi dış sorunlarla uğraşmadılar. Daha güzel dinlenip daha verimli çalıştılar (5, K, İlçe, 30 yıl).”

“Teknolojik Farkındalık” Alt Kodu: “Eğitim ile ilgili kanallardan hızlı ve etkili faydalanma, teknolojiyi kullanmayı sağladı. Çocuklar için teknolojik yapı oluşturulmuş oldu (12, E, İl, 31 yıl)”

“Salgından Korunma” alt kodu: “Uzaktan öğretimin avantajı, öğrencilerin hem kendilerinin hem de diğer aile bireylerinin salgın bulaşmasından korunmasına sağladığı katkıdır. Salgın dolayısıyla okula gelemeyen öğrenciler imkânı olduğu sürece uzaktan eğitimle derslere katılabilmesini de avantaj olarak görebiliriz (7, E, Köy,1 yıl). Sağlık açısından virüsün artmasını engelledi yalnızca (6, K, Köy, 1 yıl).”

Araştırmada “Uzaktan Eğitimin Yararları” alt koduna ilişkin 9 katılımcı yanıt vermiş ve sürecin verimliliğine ilişkin görüşlerini ifade etmiştir. Öğretmenlere göre COVID-19 sürecindeki uzaktan eğitim çocukların eğitim ortamından uzaklaşmalarını önlemiştir. Her ne kadar uzaktan eğitime alışma süreci zor geçse de öğrenciler birbirini dinlemeyi öğrenmiştir. “Teknolojik Farkındalık” alt kodunda ise öğretmenler (2 katılımcı) uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin teknoloji kullanımı becerilerinin geliştiğini belirtmiştir. Böylece çocuklar teknolojiye ilişkin olarak anlamlı bir farkındalık geliştirme fırsatı da yakalamıştır. “Salgından Korunma” alt koduna ilişkin ise 4 yanıt belirlenmiştir. Öğretmenlere göre bu süreç eğitim öğretimin aksamadan yürütmesine önemli ölçüde katkıda bulunmuştur. Ayrıca hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin sağlığının korunması konusunda tedbir alınmıştır.

“Öğretmenin çabası” koduna ilişkin olarak 7 katılımcının görüş belirttiği görülmüştür. Bu koda ilişkin açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

“Öğretmenin Çabası” Kodu: “Çocukların eğitimini evdeki olanaklarla yapmış olduğumuz bir yazı tahtasıyla destekledik (3, K, İl, 7 yıl). Öğrendiğim yöntemleri uzaktan eğitime uyarlamaya çalıştım. Çevrimiçi okuma yazma oyunlarıyla eğitimi sıradanlıktan çıkarmaya çalıştım (8, K, Köy, 1 yıl).”

“Öğretmenin çabası” koduna yönelik olarak veriler incelendiğinde öğretmenlerin (7 katılımcı) eldeki olanaklarla sürece katkıda bulunmaya çalıştıkları kendi bireysel olanaklarını kullandıkları belirlenmiştir. Öğretmenler evde yazı tahtası oluşturmak, çocukların kitap almalarına yardımcı olmak, özel durumlarda iletişime geçmek gibi çabalar göstermiştir. Yapılan bu çalışmalar sürecin daha kolay ve daha nitelikli bir şekilde işlenmesine katkı sağlamıştır.

Araştırmada “Uzaktan Eğitimin Öğrenciye Etkisi” kodu kapsamında 3 farklı alt kod belirlenmiştir. Çalışmaya katılan sınıf öğretmenlerinin ilgili alt kodlara ilişkin olarak verdiği yanıtlarından alıntılar yapılmıştır. Bu alıntılar aşağıda sunulmuştur.

“Süreklilik Sağlama” Alt Kodu: “Uzaktan eğitimde süreklilik olunca tabii ki öğrenciye yararlı olmuştur.” (4, K, İlçe, 31 yıl)

“Sorumluluk Bilinci” Alt Kodu: “Okul olmasa da her gün ders yapıldığı için hem sorumluluk kazandılar hem de okuldan uzaklaşmamış oldular (1, K, İl, 20 yıl). İlk okuma yazma açısından ilk hafta zor olsa da sürece alıştıktan sonra hem sorumluluklarını bilip derse katıldılar hem de okul ortamından uzaklaşmamış oldular (2, K, İl, 7 Yıl).”

“İlk Okuma Yazmaya Hazırlık Çalışmaları” Alt Kodu: “Kalem tutma, defter kullanımı, okuma ve yazma konusunda yüz yüze eğitim döneminde beceriler kazandırılmıştı. Uzaktan eğitimde bu beceriler güzel bir şekilde devam etti (2, K, İl, 7 Yıl). İlk okuma yazma sürecinde konuşma çalışmalarında ilk haftalarda genelde çocuklar sorulan sorulara cevap veremediler. Ekranı yansıyan görseller hakkında konuşturuldu. Bu süreçte çocuklar çok çekingen davrandılar. Zaman ilerledikçe konulara ilgili olarak konuşmaya başladılar (2, K, İl, 7 Yıl).”

Araştırmaya katılım gösteren 2 sınıf öğretmeni uzaktan eğitimin, öğrencilerin katılımını ve devamlılığını sağlamada etkili olduğunu belirtmiştir. “Süreklilik sağlama” kodunda öğretmenler uzaktan eğitim çalışmaları sayesinde eğitim öğretimin devam ettirildiğine vurgu yapmıştır. Sorumluluk bilinci koduna yönelik olarak 4 öğretmenin görüş bildirdiği tespit edilmiştir. COVID-19 sürecindeki uzaktan eğitim çalışmaları birinci sınıf öğrencilerinde sorumluluk bilincinin gelişmesine katkı sağlamıştır. Öğretmenlere göre her gün ders yapma, dersin gereklerini yerine getirme, öğrenme etkinliklerinde görev alma gibi çalışmalar birinci sınıf öğrencilerinin öğrenme etkinliklerine yönelik olarak önemli ölçüde bilinçlenmelerini sağlamıştır. Uzaktan eğitim etkinlikleri ile yapılan “ilk okuma yazmaya hazırlık çalışmaları” koduna yönelik olarak 9 sınıf öğretmeni görüş bildirmiştir. Öğretmenlere göre yaşanan zorluklara rağmen ilk okuma yazma öğretimi hazırlıkları uzaktan eğitim sürecinde gerçekleştirilmiştir. Kalem tutma, görseller üzerinde konuşma, çizgi çalışmaları yapma gibi çalışmalar çevrimiçi eğitim ortamında gerçekleştirilmiştir.

“Görsel İşitsel Materyal Kullanımı” Kodu: “Ders işlerken ekran üstünde çalışmalar yaptık. Derslerimizi PDF dosyalarını ekrana yansıtarak gerçekleştirdik (12, E, İl, 31 yıl). Dinleme çalışmalarını canlı ders sırasında videolar izleterek, metinler dinleterek ve seslendirerek gerçekleştirdim.” (10, K, İl, 1 yıl). Okuma yazma çalışmalarını canlı derse bağlanan öğrencilerimle kitaplar ve videolar aracılığıyla yürüttük (3, K, İl, 7 yıl). Harflerin yazılış şekillerini videolar aracılığıyla verdim. Daha sonra oyun hamuru vb. malzemelerle sesin yazılış şekillerini gösterdim (2, K, İl, 7 yıl).”

“Görsel işitsel materyal kullanımı” koduna ilişkin 14 katılımcı görüş bildirmiştir. Öğretmenler uzaktan eğitim sürecinde ilk okuma yazma öğretimini gerçekleştirirken görsel işitsel materyal kullanımı ile süreci desteklediklerini belirtmişlerdir. Dinleme çalışmalarında, derslerde, harflerin yazılış yönlerinin öğretilmesinde video ve görsellerden yararlanılmıştır. Elde edilen yanıtlar genel olarak uzaktan eğitimin olumlu yönlerini ifade etmektedir.

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmaya katılan birinci sınıf öğretmenlerine COVID-19 salgını sürecinde uzaktan eğitimin ilk okuma yazma öğretimi açısından olumsuz yönleri, sürecin nasıl ilerlediği ve süreçte yaşanan zorluklar sorulmuştur. Bu soruya verilen yanıtlardan yola çıkılarak “Uzaktan Eğitimin Olumsuz Yönleri” temasına ulaşılmıştır. Bu tema kapsamında dört ayrı kod ve bu kodlara bağlı olarak da sekiz ayrı alt kod belirlenmiştir. Bu temaya ilişkin olarak oluşturulan kodlar ve alt kodlar Tablo 3’te sunulmaktadır.

Tablo 3.

“Uzaktan Eğitimin Olumsuz Yönleri” temasına ilişkin frekanslar

Kodlar	Alt Kodlar	Alt kod tekrarı	Kod tekrar
Fırsat Eşitliği	-	-	27
Öğrenme Öğretme Süreci	Kontrol Zorluğu	13	28
	Ders Süreci	15	
İletişim Süreci	İletişim Zorluğu	8	13
	Türkçe Bilmeyen Öğrenciler	5	
Öğrencinin Karşılaştığı Zorluklar	Sistemle İlgili Zorluklar	14	26
	Bireysel Farklılık	2	
	Erişim Sorunu	6	
	Dikkat Dağılması	4	

Tablo 3’te de görüldüğü gibi “Uzaktan Eğitimin Olumsuz Yönleri” teması kapsamında 4 kod ve 8 farklı alt kod belirlenmiştir. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin ilgili kod ve alt kodlara yönelik olarak verdiği yanıtlarından alıntılar yapılmıştır. Bu alıntılar aşağıda sunulmuştur.

“Fırsat Eşitliği” Kodu: “Derse katılamayan öğrencilerin çoğu internet probleminden katılamadıklarını ifade ettiler. Telefonlarının sistemi kaldırmadığını söylediler (1, K, İl, 20 yıl). Bağlanamayan öğrenciler internet erişim sıkıntısı çekmişlerdir. Teknolojik araç-gereç eksikliği yaşamışlardır (2, K, İl, 7 yıl). Bu süreçte bağlanamayan öğrencilerin evlerinde internet olmaması, uzaktan eğitim sürecine katılabilecekleri teknolojik gereçlerin bulunmaması veya ailede öğrenim gören öğrenci sayılarının çok olup derslerin çakışması sebebiyle yeterli katılım gösterilmedi (11, K, Köy, 1 yıl). Uzaktan eğitim sürecinde sosyo ekonomik nedenlerden ve okulumuzun bulunduğu mahallenin internet alt yapı yetersizliğinden dolayı öğrencilerim canlı derslere katılamadılar (10, K, İlçe, 1 yıl). Çoğu evde yetersiz internet sorunu oluyor ve çocuklar bunu söyleyerek birçok derse katılamıyor (9, K, Köy, 2 yıl). Uzaktan eğitimde öğrencilerim, internet olmaması veya bağlanacak telefon, tablet gibi teknolojik aletlerden uzak olmaları nedeniyle derse katılamadılar (6, K, Köy, 1 yıl). Öğrenciler teknolojik araçları olmadığı için uzaktan eğitime katılamadılar (5, K, İlçe, 30 yıl). Ailelerin yaşadığı geçim sıkıntısına ek olarak evde internet ve bilgisayarın olmayışı fırsat eşitliğini olumsuz yönde etkilemiştir (4, K, İlçe, 31 yıl).”

Araştırmada “Fırsat Eşitliği” kodu 27 kod tekrarı ile en çok tekrara sahip olan kodlardan biri olmuştur. Araştırmaya katılan öğretmenler öğrencilerin evlerinde ya da dijital aygıtlarında internet olmadığı için derse bağlanamadıklarını ifade etmiştir. Sosyo ekonomik düzeyi düşük semtlerde yaşayan öğrenciler evde tek telefonun bulunması bununla birlikte aynı evde birden fazla çocuğun eğitim sürecinde yer alıyor olması gibi nedenlerden dolayı uzaktan eğitim olanaklarından yararlanamamıştır. Evde yeterli sayıda bilgisayar, tablet gibi dijital aygıtların

sayıca az olması da öğrencilerin derse bağlanmasında engelleyici bir rol oynamıştır. Öğretmenler, bu kod kapsamında sosyo ekonomik nedenlerden/yetersizliklerden dolayı eğitimde fırsat eşitliği noktasında öğrencilerin olumsuz yönde etkilediğine ilişkin olarak ortak görüşler ifade etmiştir.

Toplanan verilerde “öğrenme öğretme süreci” kodu kapsamında 2 farklı alt kod belirlenmiştir. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin ilgili alt kodlara ilişkin olarak verdiği yanıtlarından alıntılar yapılmıştır. Bu alıntılar aşağıda sunulmuştur.

“Kontrol zorluğu” Alt Kodu: “Derlerde anında dönüt ve düzeltme yapamadık (3, K, İl, 7 yıl). Birebir hataları düzeltme olanağımız yoktu (5, K, İlçe, 30 yıl). Öğrencilerin harfleri yazış yönlerindeki hatalarını ve harfleri büyük küçük yazma sorunlarını düzeltmiyorduk (6, K, Köy, 1 yıl). Dinleme çalışmalarında çocukların hepsiyle etkileşime giremiyoruz. Girsek bile onların bizi ne kadar dinlediğinden ve çocuklara ne derece etkili olabildiğimizden emin değiliz (9, K, Köy, 2 yıl).”

“Ders Süreci” Alt Kodu: “Çocuklar yazı yazarken defter kullanma konusunda sıkıntı yaşadılar. Arada defterlerini gösterip yanlış olanları sık sık uyardım. Seslerin yazılış yönünü göstermeme rağmen ailelerin göstermesiyle farklı yazılış yönleriyle karşılaştım (2, K, İl, 7 yıl). Materyal kullanımımız kısıtlandı, yöntem teknik kullanamamaya başladık. Tekdüze bir şekilde harf vermek zorunda kaldık. Çok kötü bir şekilde ilerledi diyebilirim (6, K, Köy, 1 yıl). Çocukların yanlışlıkla EBA’dan çıkmaları, internet hızının yavaş olması, yapılan çalışmaların kontrol edilememesi, öğrencilerin dikkatlerinin dağılması, velilerin öğrencilere sürekli müdahale etmesi ders sürecini olumsuz etkiledi (12, E, İl, 31 yıl).”

Araştırmada “öğrenme öğretme süreci” kodu kapsamında “kontrol zorluğu” alt koduna ilişkin olarak 13 yanıt elde edilmiştir. Öğretmenler bu alt kod kapsamında yüz yüze eğitimde yapılan anında geri bildirim ve dönüt düzeltme süreçlerinin uzaktan eğitimde daha zor olduğunu ve bazı çalışmaları gerçekleştirme olanaklarının olmadığını ifade etmişlerdir. Öğretmenlere göre özellikle harflerin yazılış yönlerinin doğru olup olmadığını kontrol etmede ve dinleme çalışmalarının etkililiğinin takibinde birçok zorlukla karşılaşmıştır. “Ders Süreci” alt koduna ilişkin olarak da 15 yanıt belirlenmiştir. Elde edilen verilere göre Verilen yanıtlarda öğretmenler ders sürecindeki monotonluğa ve zorluklara dikkat çekmişlerdir. Öğrenme etkinlikleri gerçekleştirilirken yeterince materyal kullanamama sorunu ile karşılaşmıştır. Bu nedenle öğretmenler derste ilgi çekici çalışmalar yapmakta zorlanmıştır. Buna ek olarak öğrencilerin EBA’dan çıkmaları, internet hızının yavaş olması, velilerin süreçte yer alma çabası göstererek öğrenme ortamının düzenini bozması sorunları ile de karşılaşmıştır.

Araştırmada “iletişim süreci” kodu kapsamında 2 farklı alt kod belirlenmiştir. Katılımcıların ilgili alt kodlara yönelik olarak verdiği yanıtlarından yapılan alıntılar aşağıda sunulmaktadır.

“İletişim Zorluğu” Alt Kodu: “İnternet bazı durumlarda kesiliyor, görüntü ve ses aynı anda iletilmiyordu. Bu nedenle etkinliklerimizi tamamlayamıyorduk (7, E, Köy, 1 yıl). Uzaktan eğitimde iletişim kurmakta zorlanabiliyorduk. Öğrencilerim sürekli telefon karşısında durmaktan sıkılıyorlardı (7, E, Köy, 1 yıl). Okuma yazma bilen öğrencilerin derse daha fazla katılıp motivasyonları artarken, derse katılamayan öğrencilerde ise başarısızlık özgüven eksikliği ortaya çıktı (11, K, Köy, 1 yıl).”

“Türkçe bilmeyen öğrenciler” Alt Kodu: “Bazı öğrencilerimin Türkçe bilmiyor oluşu da eklenince EBA TV yayınları yeterli gelmedi (14, K, Köy, 1 yıl). Dinlemede herhangi bir sorun yaşamadık fakat bazı öğrenciler Türkçe bilmediği için dinlediklerini anlamıyorlardı (14, K, Köy, 1 yıl).”

“İletişim zorluğu koduna yönelik olarak araştırmaya katılan 8 sınıf öğretmeni görüş bildirmiştir. Öğretmenler öğrencilerin sürekli teknolojik aletlerin başında durmaktan sıkıldıklarını ve bu durumun da iletişimlerine olumsuz olarak yansıdığını dile getirmiştir. Okuma yazma konusunda ön bilgileri daha fazla olan öğrenciler derslere daha etkin bir şekilde katılmıştır. Diğer öğrencilerle iletişim kurmada zorluklar yaşanmıştır. “Türkçe bilmeyen öğrenciler” alt kodunda ise öğretmenler (5 katılımcı) dil farklılığından kaynaklanan sorunların iletişim sürecini olumsuz etkilediğini ve dinledikleri dersi anlamakta zorlandıklarını belirtmiştir. EBA TV yayınları bu öğrenciler için yeterli olmamıştır.

Araştırmada “öğrencinin karşılaştığı zorluklar” kodu kapsamında 4 farklı alt kod belirlenmiştir. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin ilgili alt kodlara ilişkin olarak verdiği yanıtlarından alıntılar yapılmıştır. Bu alıntılar aşağıda sunulmuştur.

“Sistemle ilgili Zorluklar” Alt Kodu: “Yüz yüze eğitimde çocuğu her an kontrol edebiliyorsun. Uzaktan eğitimde yanıtları veli arkadan çocuğa söylüyor. Onun için öğrencilerin gelişimlerini tam olarak kestiremiyorum (4, K, İlçe, 31). Öğrencilerim 1,5 aylık süreçte yazma, defter tutma alışkanlığını kazanamadılar. Canlı derslerimizi telefonda yapıyordum. Kameradan defterimi gösteriyordum. Harfi önce kendim yazıp daha sonra aynı şekilde öğrencilerden yazmalarını istiyordum. Bazı harfleri, rakamları tekniğine uygun yazamadılar. Ses temelli okuma yazma öğretimi yaptığımız bu süreçte bazı harfleri uygun seslendirmeme rağmen öğrencilerim farklı ses algılayabiliyorlardı ve bunu düzeltmesi zor olabiliyordu (7, E, Köy,1 yıl).”

“Bireysel Farklılık” Alt Kodu: “Çocukların seviyesi farklı olduğu için bazı öğrenciler sürece yetişemedi (1, K, İl, 20 yıl).”

“Erişim Sorunu” Alt Kodu: “İnternet sorunundan dolayı sesimin kesik kesik iletilmesi, videoların donmasından dolayı öğrencilerimin sesi tam algılayamadı (10, K, İlçe, 1 yıl). Bu süreçte sürekli bağlantı kurmakta zorluk çektik. Sistem sürekli öğrencileri ve beni dersten çıkartıyordu (14, K, Köy, 1 yıl).”

“Dikkat Dağılması” Alt Kodu: “Öğrencilerin evde velilerin yanında olması sebebiyle dikkatlerini toparlamak çok zor oldu. İlgileri çabuk dağılıyordu (4, K, İlçe, 31 yıl). Yüz yüze eğitimde uyguladıklarınızı çevrimiçi eğitimde uygulamanız zor oluyor. Farklı yollar denemelisiniz. Çocukların dikkatlerini toplamak ve dersi ilgi çekici kılmak yüz yüze eğitime göre daha zor oluyor (9, K, Köy, 2 yıl).”

“Sistemle ilgili zorluklar” alt kodunda ise 14 öğretmen uzaktan eğitiminde öğrencilerin karşılaştığı zorlukları vurgulamıştır. Öğretmenlere göre öğrenciler harfleri yazım yönlerine uygun yazmakta zorlanmıştır. Ayrıca sesi hissetme aşamasında sesin farklı algılanması gibi sorunlar yaşanmıştır. Bu zorluklar uzaktan eğitim sistemin işleyişindeki aksaklıklardan kaynaklanmaktadır. Araştırmaya katılan 2 öğretmen bireysel farklılıkların dikkate alınmasının uzaktan eğitim etkinliklerinde daha zor olduğunu ifade etmiştir. Öğretmenlere göre bireysel farklılıkları olan öğrencilerle birebir ilgilenmek uzaktan eğitimde mümkün olmamaktadır. “Erişim sorunu” alt koduna yönelik olarak 6 katılımcı yanıt vermiştir. Bağlantı sorunlarının

yaşanması, sesin karşı tarafa ulaşmasında sorunlar olması dersin verimliliğini olumsuz yönde etkilemiştir. “Dikkat dağılması” alt koduna ise 4 katılımcının vurgu yaptığı belirlenmiştir. Öğretmenler derslere ailelerin müdahalesinin öğrencilerdeki dikkati dağıttığını ifade etmiştir. Ayrıca öğretmenler yüz yüze derslerde ilgi çekmek için yapılan çalışmaları uzaktan eğitimde yapmakta zorluk çekmişlerdir. Bu durum öğrencinin dikkatinin derse toplanmasını olumsuz yönde etkilemiştir. Verilen yanıtların uzaktan eğitimin olumsuz yönlerini dile getirmeye yönelik olduğu görülmektedir.

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmaya katılan birinci sınıf öğretmenlerine COVID-19 salgını sürecinde uzaktan eğitimde EBA'nın yeterliliğine ilişkin sorular sorulmuştur. Bu sorulara verilen yanıtlardan yola çıkılarak “EBA'nın Niteliği” temasına ulaşılmıştır. Bu tema kapsamında iki ayrı kod ve bu kodlara bağlı olarak yine iki ayrı alt kod belirlenmiştir. Bu temaya ilişkin olarak oluşturulan kodlar ve alt kodlar Tablo 4'te sunulmaktadır.

Tablo 4.

“EBA'nın niteliği” temasına ilişkin frekanslar

Kodlar	Alt kodlar	Alt kod tekrarı	Kod tekrar
Yeterlilik	-	-	6
Yetersizlik	Geliştirilme Gerekliliği	8	11
	Eş Zamanlılık	3	

Tablo 4'te görüldüğü gibi “EBA'nın yeterliliği” teması kapsamında yeterlilik ve yetersizlik olmak üzere 2 kod belirlenmiştir. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin ilgili alt kodlara ilişkin olarak verdiği yanıtlarından alıntılar yapılmıştır. Bu alıntılar aşağıda sunulmuştur.

“Yeterlilik” Kodu: “EBA TV bizlere alternatif oldu. Öğrencilere de katkı sağladığını düşünüyorum. Aktif kullanan öğrenciler için faydalı olmuştur (10, K, İlçe, 1 yıl). EBA TV yeterliydi fakat süreç hızlı ilerledi.” (2, K, İl, 7 yıl).”

Öğretmenler (6 katılımcı) uzaktan eğitim sürecinde EBA'nın öğrencilere ve sürece katkısının olduğunu belirtmişler ve EBA'yı faydalı görmüşlerdir. EBA'daki çalışmaların öğrenciler tarafından takip edilmesi tekrar yapılması açısından önemli görülmüştür.

Araştırmada “EBA Yetersizliği” kodu kapsamında 2 farklı alt kod belirlenmiştir. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin ilgili alt kodlara ilişkin olarak verdiği yanıtlardan alıntılar yapılmıştır. Bu alıntılar aşağıda sunulmuştur.

“Geliştirilme Gerekliliği” Alt Kodu: “Derslere devam edemeyen öğrencilerim için yeterli değildi. Fakat hiç derse girememiş olmaktan daha iyidir. İmkanlar dahilinde öğrencilerin konulara bir aşinalığı oluştu. EBA TV yayınları bu konuda bizlere yardımcı oldu (7, E, Köy, 1 yıl). Her öğrenciye ulaşamadığı için bu yetersizlikler ön plana çıktı. Anlatılan konuların içeriğinin ise her öğrenci tarafından anlaşılmadığını düşünüyorum (9, K, Köy, 2 yıl). Yeterli değildi. Fakat EBA TV bizlere alternatif oldu. Eksiklikleri vardı (10, K, İlçe, 1 yıl).”

“Eş Zamanlılık” Alt Kodu: “EBA yeterli değildi. Fırsat eşitliği açısından bazı öğrenciler zorluk yaşadı. Konu bakımından ise farklı konuların farklı zamanlarda işlenmiş olması durumu zorlukları meydana getirdi (8, K, İl, 1 yıl). EBA TV ile konularımız çok uyuşmuyordu. Farklı harflerde olma durumu oluyordu (11, K, Köy, 1 yıl).”

Yetersizlik kodu içerisinde 8 sınıf öğretmenin yanıtlarından yola çıkılarak “geliştirilme gerekliliği” alt kodu belirlenmiştir. Bu kod kapsamında EBA’nın geliştirilmesi gerektiği ve öğrencilere ulaşamama durumu ifade edilmiştir. EBA TV yayınları her öğrenciye ulaşmamıştır. EBA TV kendi içinde geliştirilmesi gerekse de öğretmenler içi yardımcı bir seçenek olmuştur. Yanıtlarında EBA TV’de gösterilen konular ile öğretmenlerin işlediği konular arasında “eş zamanlılık” sorununun olduğunu ifade eden 3 katılımcı bulunmaktadır. EBA’nın ele aldığı konular, öğretmenin derste işlediği konularla aynı zamana denk gelmemiştir. Araştırma sonuçlarında katılımcıların verdiği yanıtlar EBA’nın niteliğini belirlemeye ve eksikliklerini ifade etmeye yöneliktir.

Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmaya katılan birinci sınıf öğretmenlerine “COVID-19 salgını sürecinde uzaktan eğitimde ilk okuma yazma öğretimi çalışmalarını nasıl gerçekleştirdikleri ve süreçte yaşanan zorluklar” sorulmuştur. Bu soruya verilen yanıtlardan yola çıkılarak “beceri alanlarına ilişkin sorunlar” temasına ulaşılmıştır. Bu tema kapsamında dört kod belirlenmiştir. Bu temaya ilişkin olarak oluşturan kodlar Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5.

“Beceri Alanlarına İlişkin Sorunlar” temasına ilişkin frekanslar

Kodlar	Alt kodlar	Alt kod tekrarı	Kod tekrar
Dinleme Çalışmaları Sorunları	-	-	16
Konuşma Çalışmaları Sorunları	-	-	8
Yazma Çalışmaları Sorunları	-	-	3
Okuma Çalışmaları Sorunları	-	-	6

Tablo 5’te de görüldüğü gibi “beceri alanları” teması kapsamında “dinleme çalışmaları sorunları”, “konuşma çalışmaları sorunları”, “yazma çalışmaları sorunları”, “okuma çalışmaları sorunları” olmak üzere 4 farklı kod belirlenmiştir. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin ilgili kodlara ilişkin olarak verdiği yanıtlarından alıntılar yapılmıştır. Bu alıntılar aşağıda sunulmuştur.

“Dinleme Çalışmaları Sorunları” Kodu: “Dinleme çalışmalarını videolar yardımıyla gerçekleştirdim. Bu süreçte onları ekran başında tutmak çok zor oldu. Aile ortamının sessiz bir ortam olması sağlandı (2, K, İl, 7 yıl). Zoom ve EBA üzerinden yaptığımız çalışmalar doğrultusunda farklı sitelerin ilk okuma çalışmalarını açarak dinleme etkinliği gerçekleştirildi (8, K, Köy, 1 yıl). Dinleme çalışmalarında çocukların hepsiyle etkileşime giremiyoruz. Girsek bile onların bizi ne kadar dinlediğinden ve ne derece etkili olabildiğimizden emin değiliz (9, K, Köy, 2 yıl). Okulistik, Youtube gibi eğitim platformlarını kullandık. Dinleme metinleri indirerek dinleme çalışmalarını gerçekleştirdik (12, E, İl, 31 yıl). Dinleme çalışmalarını canlı ders esnasında çocuklara dinleterek gerçekleştirdik. Sorun ise teknolojik ürünlerden kaynaklanan ses sistemi sıkıntısı idi (13, K, Köy, 1 Yıl).”

“Dinleme çalışmaları sorunları” koduna ilişkin olarak 16 katılımcıdan görüş elde edilmiştir. Öğretmenler dinleme çalışmalarına ilişkin etkinlikleri videolar ile gerçekleştirdiklerini ifade etmişlerdir. Farklı sitelerin dinleme etkinliklerini sınıf ortamına taşıdıklarını ifade eden katılımcılar, teknolojik cihazlarda internet sorunu, dikkat dağılması ve sesin nitelikli bir şekilde paylaşılması nedenleriyle süreçte zorlandıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca gerçekleştirilen dinleme çalışmalarının Türkçe bilmeyen öğrenciler açısından zorlu geçtiği de belirtilmiştir.

“Konuşma Çalışmaları Sorunları” Alt Kodu: “Konuşma çalışmalarını kamera aracılığıyla gerçekleştirdik. Fakat yüz yüze iletişim daha önemli olduğu için ekran karşısında sorunlar yaşadık (3, K, İl, 7 yıl). Konuşma sırasında söz verdiğim öğrencimin sesini açıp konuşması ile konuşma çalışmalarını gerçekleştirdik (4, K, İlçe, 31 yıl). Konuşma çalışmalarında pek sıkıntı yaşamadım. Online eğitim ve yüz yüze eğitimin bu konuda farklılaştığını söyleyemem (9, K, köy, 2 yıl).”

Araştırmada “Konuşma Çalışmaları Sorunları” alt kodu ile ilgili yapılan etkinlikler ve sorunlara ilişkin 8 katılımcı görüş bildirmiştir. Konuşma çalışmaları öğretmenlerin kontrolünde mikrofonların açıp kapatılması ile gerçekleştirilmiş. Bazı katılımcılar ekran karşısında zorlandıklarını ve yüz yüze eğitimin önemini vurgularken bazı katılımcılar konuşma çalışmalarını gerçekleştirirken sıkıntı yaşamadıklarını ifade etmişlerdir.

“Yazma Çalışmaları Sorunları” Alt Kodu: “Yazma çalışmalarını Zoom programındaki beyaz tahta ve evde kendi olanaklarımızla oluşturduğumuz yazı tahtası yardımıyla gerçekleştirdik. Dikte sürecinde sorunlar yaşadık. Anında kontrol gerçekleştiremediğimiz durumlar oldu (3, K, İl, 7 yıl). Yazma çalışmaları en problemli kısımdı. Sınıf ortamında öğrencinin kalem tutuşu ile ilgilenebiliyoruz. Elllerinden tutup yardım edebiliyoruz ancak uzaktan eğitimde bu mümkün değildi. Ayrıca harflerin yazılış yönlerindeki hataları veya harfleri büyük küçük yazmalarındaki hatayı düzeltemiyorduk (6, K, Köy, 1 yıl).”

Uzaktan eğitim sürecinde yürütülen “yazma çalışmaları sorunları” koduna ilişkin 3 öğretmen görüş bildirmiştir. Öğretmenler harflerin yazılış yönleri gösterme, anında dönüt verememe, yazı tahtasını kullanma gibi konularda sorun yaşamışlardır. Kalem tutuş şeklini göremeyen öğretmenler yanıtlarında baskın el belirleme konusunda uzaktan eğitimde kontrol sağlayamadıklarını da ifade etmiştir.

“Okuma Çalışmaları Sorunları” Alt Kodu: “Canlı derse bağlanan öğrencilerimle kitaplar ve videolar aracılığıyla okuma yazma çalışmalarını yürüttük (3, K, İl, 7 Yıl). Okuma çalışması yapmak veya harf öğretiminde ilerlemek çok zor oldu. Öğrenciye okuma yaptırırken okuma materyali elinde olmadığına telefonda ekran paylaşımı yaptık fakat ellerindeki telefon ekranından okuma yapmak onlar için oldukça zordu (6, K, Köy, 1 yıl). Uzaktan eğitimde okuma çalışmalarımı kısa vadede bilgisayarımın ekranını çocuklara yansıtarak gerçekleştirdim. Uzun vadede ise tüm çocuklara set kitabı aldırıldım. Oradan okuma çalışmalarını gerçekleştirirken videolarını istedim (13, K, Köy, 1Yıl).”

Araştırmaya katılan 6 sınıf öğretmenin ifadeleri doğrultusunda “okuma çalışmaları sorunları” kodu belirlenmiştir. Öğretmenler okuma etkinlikleri ve uzaktan eğitimde okuma sürecini ekran üzerinden gerçekleştirdiklerini ifade etmiştir. Uzaktan eğitimde yapılan ekran paylaşımı ile gerçekleştirilen okuma çalışmalarının, telefon ekranlarından zor yapıldığı dile getirilmiştir. Öğrencilerin okuma becerilerin gelişimini takip etmek için öğrencilerden video çekimi istenmiştir. Elde edilen tüm yanıtlar uzaktan eğitimde beceri alanlarına yönelik yapılan etkinlikleri ve yaşanan sorunları tespit etmeye yöneliktir.

Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmaya katılan birinci sınıf öğretmenlerine “COVID-19 salgını sürecinde uzaktan eğitimde ilk okuma yazma öğretiminde velinin sürece etkisi” sorulmuştur. Bu soruya verilen yanıtlardan yola çıkılarak “Velinin Uzaktan Eğitime Etkisi” temasına ulaşılmıştır. Bu tema

kapsamında üç ayrı kod ve bu kodlara ilişkin iki alt kod belirlenmiştir. Bu temayla ilgili olarak oluşturan kodlar ve alt kodlar Tablo 6’da sunulmaktadır.

Tablo 6.

“Velinin Uzaktan Eğitime Etkisi” temasına ilişkin frekanslar

Kodlar	Alt kodlar	Alt kod tekrarı	Kod tekrar
Veli Desteği	-	-	32
Velinin Yaşattığı Zorluklar	-	-	8
Veli İlgisizliği	Sürecin Dışında Kalma	12	15
	Fiziksel Ortam	3	

Tablo 6’da da görüldüğü gibi “Velinin Uzaktan Eğitime Etkisi” teması kapsamında 3 farklı kod ve 2 farklı alt kod belirlenmiştir. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin ilgili kodlar ve alt kodlara ilişkin olarak verdiği yanıtlarından alıntılar yapılmıştır. Bu alıntılar aşağıda sunulmaktadır.

“Veli Desteği” Kodu: “Anneler çocukların başında olduğu için nasıl çalışmalarını konusunu anlatma olanağı oldu (1, K, İl, 20 yıl). İlk okuma yazma sürecinde ailenin önemi çok fazladır. Uzaktan eğitim sürecinde daha da artmıştır. Derslerde velilerin çocukların yanında olmasıyla süreç ilerlemiştir. Dönütler veliler yardımıyla çocuklara verilmiştir (2, K, İl, 7 yıl). Canlı derse katılanlarla sıkıntı yaşamadım çünkü veliler hep kontrol etti (4, K, İlçe, 31 yıl). Tamamen veli odaklı bir süreç olduğunu düşünüyorum. İlgilenen velinin öğrencileri ilerlerken diğerleri tamamen ne yapacağını bilmeden boş vakit geçirdi (6, K, Köy, 1 Yıl). İlgili veliler öğrencilerin eğitimi için birlik olurken çocuğuyla ilgilenmeyen veliler süreçten uzak kaldı. Bu da çocuklar arasındaki seviye farkına yol açtı (8, K, Köy, 1 yıl). İlgilenmenin düzeyi veliden veliye değiştiği için öğrencilerim arasında büyük farklar oluştu (10, K, İlçe, 1 yıl).”

Araştırmada “Velinin Uzaktan Eğitime Etkisi” temasında bulunan “veli desteği” koduna ilişkin 32 yanıt bulunmaktadır. Katılımcılar ilk okuma yazma sürecinde veli desteğinin önemli olduğunu, uzaktan eğitim sürecinde ise bu önemin arttığını da ifade etmişlerdir. Öğretmenler velilerin desteği ile ilk okuma yazma sürecinin daha verimli geçtiğini, veli desteği alan öğrencilerin ise derslerinde daha ilgili ve başarılı olduğunu yanıtlarında belirtmektedir. Ayrıca canlı derslere katılımın velilerin kontrolü ile sağlandığı yönündeki ifadeler de rastlanmaktadır. Öğrenme sürecine ilgi göstermeyen velilerin çocukları ilk okuma yazma öğrenmede de başarılı olamamıştır.

“Velinin Yaşattığı Zorluklar” Kodu: “Olumsuz durumlar da yaşanmıştır. Bunlardan biri çocuklara okuma yaptırdığımızda velilerin okunan metni söylemeleridir (2, K, İl, 7 yıl). Ailelerin sürece çok fazla müdahale etmesi (kopya verme vb.) gibi sorunlarla karşılaştık.” (3, K, İl, 7 yıl). Yüz yüze eğitimde çocuğu her an kontrol edebiliyorsun. Burada veli arkadan çocuğa söylüyor. Onun için gelişimlerini tam olarak kestiremiyorum (4, K, İlçe, 31 yıl).”

Öğretmenler “velinin yaşattığı zorluklar” koduna yönelik olarak 8 yanıt ile velinin sürece olumsuz etkilerini ifade etmişlerdir. Öğretmenler sıklıkla velilerden destek gördüklerini ancak bazı velilerin çocuklarını takip etmediklerini de belirtilmiştir. Öğrencilere sorulan sorulara velilerin yanıt vermesi öğretmenlerin sağlıklı bir değerlendirme yapmasına engel olmuştur. Okuma sırasında veliler, gerekmediği halde çocuğuna yardım etme çabası içerisine girmiştir.

Gelişimleri gözleyemeyen öğretmenler velilerin yaşadığı zorlukları ifade eden yanıtlar vermiştir.

Araştırmada “veli ilgisizliği” kodu kapsamında 2 farklı alt kod belirlenmiştir. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin ilgili alt kodlara ilişkin olarak verdiği yanıtlarından alıntılar yapılmıştır. Bu alıntılar aşağıda sunulmuştur.

“Sürecin Dışında Kalma” Alt Kodu: Derse katılmayan grupta veli dayanışması hiç olmadı. Hiç haberleşmediğim veli ve öğrencilerim oldu. Okul tatil olmuş gibi bir algı oluştu (3, K, İl, 7 yıl). İlgili veliler öğrencilerin eğitimi için birlik olurken çocuğuyla ilgilenmeyen veliler süreçten uzak kaldı. Bu da çocuklar arasındaki seviye farkına yol açtı (8, K, Köy, 1 yıl).”

“Fiziksel Ortam” Alt Kodu: “Zaman zaman yetersiz araçlar, sisteme ulaşamama gibi nedenlerle eğitime ulaşamadılar (5, K, İlçe, 30 yıl).”

“Sürecin dışında kalma” alt koduna ilişkin 12 yanıt ve “fiziksel ortam” alt koduna ilişkin 3 yanıt olmak üzere “veli ilgisizliği” kodunda 15 yanıt belirlenmiştir. Veli desteğinin olmadığı, evde öğrenme ortamının hazırlanmadığı ve öğrencilerin uzaktan eğitimde sürecin dışında kaldıkları belirtilmiştir. Elde edilen yanıtlar velilerin uzaktan eğitim sürecine etkilerini ifade etmek amacıyla gruplandırılmıştır. Veriler, velilerin süreçteki ilgisizliğinden kaynaklanan problemleri de ifade etmektedir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Araştırmadan elde edilen verilere göre COVID-19 salgını sürecinde ilk okuma yazma öğretiminde uzaktan eğitim faaliyetleri 11 öğretmen tarafından yararlı görülmüştür. Öğretmenler COVID-19 salgını süresince uzaktan eğitimin olumlu katkılarının olduğunu belirtmiştir. Yapılan çalışmalar sayesinde eğitim ve öğretimin salgın süresince de aksatılmadan devam ettiği belirtilmiştir. Bunun yanında uzaktan eğitimin öğrenciye teknolojik aygıtları kullanma becerisi sağlayarak teknolojik farkındalık oluşturduğu da ifade edilmiştir. Salgın sürecindeki uzaktan eğitim öğrencilerin ve öğretmenlerin COVID-19’dan en az derecede etkilenerek korunmalarını da sağlamıştır. Elde edilen bu sonuç yapılan diğer çalışmaları da destekler niteliktedir. Reimers, Schleicher, Saavedra, & Tuominen (2020) Dünya Bankası ve Harvard Eğitim Enstitüsü iş birliği ile uluslararası düzeyde bir araştırma yapmıştır. Araştırmaya göre COVID-19 sürecinde gerçekleştirilen eğitim etkinlikleri sayesinde eğitimde süreklilik sağlanmıştır. Bakhov, Opolska, Bogus, Anishchenko, & Biryukova (2021) Ukrayna’da 1124 üniversite öğrencisi ile COVID-19 sürecinin değerlendirilmesine ilişkin bir anket çalışması gerçekleştirmiştir. Yapılan araştırmada öğrencilerin %28,57’si rahat ve tanıdık bir ortamda çalışma fırsatı bulduklarını; %16,43’ü özdenetim becerilerinin geliştiğini ve kendi kendine eğitim motivasyonu sağladıklarını; %13,83’ü de bilgi teknolojilerini kullanım becerilerinin geliştiğini belirtmiştir.

Süreçte yaşanan olumsuz durumların engellenmesi adına öğretmenlere büyük sorumluluk düştüğü görülmektedir. Öğretmenler yüz yüze eğitim öğretim etkinliklerinden farklı olarak, bu süreçte eğitim öğretim etkinliklerini aksatmadan devam ettirmek, sosyo ekonomik düzeyi düşük öğrencilere yardımcı olmak gibi daha fazla sorumluluklar üstlenmişlerdir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlardan biri de katılımcıların (15 öğretmen) uzaktan eğitimin öğrencilerin derslere katılımını arttırdığını belirtmesidir. Her gün derslerin bulunması, öğrencilerin derslerine katılmalarını ve öğrenme ortamlarına kolay ulaşabilmelerini sağlamaktadır. Araştırmaya katılan 2 öğretmene göre derslere aksatmadan katılmak öğrencilerde süreklilik oluşturmaktadır. Derslere düzenli katılmak öğrencilerdeki sorumluluk bilincini arttırmıştır. Özellikle ilk okuma yazma öğretiminde önemli yer tutan hazırlık çalışmaları uzaktan eğitim ile gerçekleştirilmiş ve derslere sürekli katılım sayesinde öğrencilerdeki ilk okuma yazmaya olan farkındalık arttırılmıştır.

Öğrencilerin kalem ve defter tutma şekilleri, oturuş biçimleri uzaktan eğitim etkinlikleri ile gösterilmiştir. Öğretmenlerin hazırlık çalışmalarını gerçekleştirirken, yüz yüze eğitime oranla daha fazla emek harcadıkları belirlenmiştir. Öğretmenlere göre görsel işitsel materyaller süreçte aktif olarak kullanılmıştır. Öğretmenler derse ilgi çekmek için videolar kullandıklarını belirtmiştir.

Araştırmanın sonucuna göre uzaktan eğitimde bazı öğrenciler fırsat eşitsizliği yaşamak durumunda kalmıştır (27 katılımcı). Elde edilen verilere göre sosyo ekonomik düzeyi düşük olan öğrencilerin tablet ve teknolojik aygıtlara sahip olmaması; internete ulaşamamaları, internet konusunda alt yapı problemleri yaşamaları; evde öğrenim gören birey sayısının fazla olması gibi nedenlerden dolayı uzaktan eğitimde fırsat eşitsizliği yaşanmıştır. COVID-19 sürecindeki uzaktan eğitimde yaşanan bu durum diğer araştırmaları da destekler niteliktedir. Arora, & Srinivasan, (2020) Hindistan'da yükseköğretimdeki 341 öğretmenle yaptıkları araştırmada COVID-19 sürecindeki uzaktan eğitimin benimsenip benimsenmediğini araştırmıştır. Araştırma sonuçlarına göre uzaktan eğitimi benimsemeyen öğretmenlerin sayısı daha fazladır. Bu durumun nedenlerinden biri de uzaktan eğitimin öğrenciler arasındaki fırsat eşitliğini olumsuz yönde etkilemesidir.

Öğretmen görüşleri (13 katılımcı) doğrultusunda öğrenme öğretme sürecinde yaşanan sınıf yönetimi problemlerinin kontrol zorluğu sorunu oluşturduğu da belirlenmiştir. Yapılan etkinliklerde öğretmenlerin öğrencilere anında geri bildirim verme fırsatı bulamaması, öğrencilere ayrı ayrı zaman ayıramaması ders sürecinde kontrol ve değerlendirme zorlukları oluşturmuştur.

Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin uzaktan eğitim sürecindeki derslerde aynı anda konuşmaları iletişim problemlerinin oluşmasına neden olmuştur (8 katılımcı). Özellikle sınıflarında Türkçe bilmeyen öğrencilerin olduğu öğretmenler iletişim ile ilgili olarak daha fazla sorun yaşadıklarını belirtmiştir. Ayrıca yapılan başka bir araştırmada Türkçe bilmeyen öğrencilerin yaşadığı problemlerden en belirgin olanı ilk okuma yazma sürecini geriden takip etmesidir (Susar Kırmızı, Şencan ve Özcan, 2017). Türkçe bilmeyen öğrencilerin yaşadığı iletişim sorunlarını belirten öğretmenlere göre bu öğrenciler derslerde geçen konuşmaları anlamadıkları gibi EBA TV'yi de takip edememektedir.

Öğretmen görüşlerine göre uzaktan eğitimin olumsuzlukları daha çok öğrencileri etkilemektedir. Araştırmaya katılan 26 öğretmen öğrencilerin farklı boyutlarda sorunlar yaşadıklarını belirtmiştir. Öğrencilerin içinde bulunduğu coğrafya, alt yapı yetersizliği gibi nedenlerle internet erişimini sağlayamamaları uzaktan eğitimin olumsuz yönleri içinde karşımıza çıkmaktadır. Can'ın (2020) belirttiği gibi COVID-19 sürecinde, uzaktan eğitim sisteminin sağlıklı gerçekleştirilebilmesi için bağlantı, erişim, uygulama ve güvenliğin

geliştirilmesi gerekmektedir. Sosyo ekonomik düzeyi düşük ailelerin çocukları derslere ya hiç bağlanmamış ya da ara ara bağlanmıştır. Bu durum öğrencilerin derse yönelik olarak motivasyonlarının da düşmesine neden olmuştur. Putri, Purwanto, Pramono, Asbari, Wijayanti & Hyun, (2020) Endonezya’da öğretmen ve velilerle yaptığı araştırmada COVID-19 sürecinde ilkokullarda ders işleme sürecini değerlendirmiştir. Nitel araştırma yöntemi ile gerçekleştirilen çalışmada ilkokullarda, derslerde öğrencilerin internet bağlantısı sorunu yaşadıkları belirlenmiştir.

Uzaktan eğitim ile ilgili motivasyon değişkeni incelendiğinde, uzaktan eğitim etkinlikleri yürüten öğrenci motivasyonunun yüz yüze eğitim etkinlikleri yürüten öğrenci motivasyonundan daha düşük olduğu görülmektedir (Wheeler, 2002). Öğretmenler öğrenme hızları farklı olan öğrencilerin de bulunduğunu belirterek öğrencilerinin bireysel farklılıklarına yüz yüze eğitime oranla daha az dikkat edebildiklerini ifade etmişlerdir. Bazı öğrencilerin derslere kalabalık aile ortamından bağlanması ve sürekli bilgisayar ekranına bakmak zorunda olması uzaktan eğitimde öğrencilerin ilgi ve dikkatinin dağılmasına neden olmakta ve öğrencilerin yaşadığı zorlukları arttırmaktadır.

EBA’nın niteliğine ilişkin olarak elde edilen verilere göre 6 öğretmen EBA’nın yeterli olduğunu belirtmiştir. Öğretmenlere göre EBA derslerde gerçekleştirilen öğrenmelerin pekişmesini sağlamıştır. Öğretmenler EBA’ya uzaktan eğitimdeki dersleri destekleyici bir rol yüklemektedir. Elde edilen bu veri daha önce gerçekleştirilen bazı araştırmaları da destekler niteliktedir. Alan yazın incelendiğinde EBA’nın verimli olduğunu ifade eden araştırmalara rastlanmaktadır (Tüysüz ve Çümen, 2016). EBA’nın geliştirilmesi gerektiğini belirten öğretmen sayısı, yeterliliğini ifade eden öğretmen sayısından daha fazla olmuştur. EBA’yı yeterli bulmayan öğretmenlere (11 katılımcı) göre derslerde işledikleri konular ile EBA’da gösterilen konular eş zamanlı bir şekilde ilerleyememiştir. Bu durum derslerin ve EBA’nın eş zamanlı olmaması sorunu da beraberinde getirmiştir.

Araştırma sonuçlarına göre öğretmenler (16 katılımcı) dinleme çalışmalarında birçok sorunla karşılaşmıştır. Öğretmenlere göre dinleme çalışmaları videolar ile gerçekleştirilmiştir. Öğretmenler farklı sitelerden videolar paylaşmışlardır. Ancak bu çalışmalarda internete bağlanma, sesin nitelikli bir şekilde paylaşımı gibi sorunlarla karşılaşmıştır. Veli algısına göre salgın sürecinde uzaktan eğitimin niteliğini belirlemeye yönelik yapılan araştırma sonucunda uzaktan eğitim derslerine girmeye çalışan öğrencilerin %68’inin bağlantı sorunu yaşamaması araştırmamızı destekler niteliktedir (Mutlu, Yılmaz, Güner, Doğanay ve Yılmaz, 2020). Bu durum öğrencilerin derse olan ilgilerinin dağılmasına neden olmuştur. Bunların yanı sıra Türkçe bilmeyen öğrenciler dinleme çalışmalarını da verimli bir şekilde gerçekleştirememiştir. Taşkaya’ya (2017) göre Türkçe bilmeyen öğrencilerin birçoğunun, eğitim öğretim sürecinde akademik başarılarının düşük olduğu ve yapılan etkinliklerde arkadaşlarından geri oldukları için ilerleyen yıllarda okulu bıraktıkları belirtilmektedir.

Araştırmadan elde edilen verilere göre COVID-19 salgını sürecinde ilk okuma yazma öğretiminde uzaktan eğitim faaliyetleri 11 öğretmen tarafından yararlı görülmüştür. Öğretmenler COVID-19 salgını süresince uzaktan eğitimin olumlu katkılarının olduğunu belirtmiştir. Yapılan çalışmalar sayesinde eğitim ve öğretimin salgın süresince de aksatılmadan devam ettiği belirtilmiştir. Bunun yanında uzaktan eğitimin öğrenciye teknolojik aygıtları kullanma becerisi sağlayarak teknolojik farkındalık oluşturduğu da ifade edilmiştir. Salgın

sürecindeki uzaktan eğitim öğrencilerin ve öğretmenlerin COVID-19'dan en az derecede etkilenecek korunmalarını da sağlamıştır. Elde edilen bu sonuç yapılan diğer çalışmaları da destekler niteliktedir. Reimers, Schleicher, Saavedra, & Tuominen (2020) Dünya Bankası ve Harvard Eğitim Enstitüsü iş birliği ile uluslararası düzeyde bir araştırma yapmıştır. Araştırmaya göre COVID-19 sürecinde gerçekleştirilen eğitim etkinlikleri sayesinde eğitimde süreklilik sağlanmıştır. Bakhov, Opolska, Bogus, Anishchenko, & Biryukova (2021) Ukrayna'da 1124 üniversite öğrencisi ile COVID-19 sürecinin değerlendirilmesine ilişkin bir anket çalışması gerçekleştirmiştir. Yapılan araştırmada öğrencilerin %28,57'si rahat ve tanıdık bir ortamda çalışma fırsatı bulduklarını; %16,43'ü özdenetim becerilerinin geliştiğini ve kendi kendine eğitim motivasyonu sağladıklarını; %13,83'ü de bilgi teknolojilerini kullanım becerilerinin geliştiğini belirtmiştir.

Süreçte yaşanan olumsuz durumların engellenmesi adına öğretmenlere büyük sorumluluk düştüğü görülmektedir. Öğretmenler yüz yüze eğitim öğretim etkinliklerinden farklı olarak, bu süreçte eğitim öğretim etkinliklerini aksatmadan devam ettirmek, sosyo ekonomik düzeyi düşük öğrencilere yardımcı olmak gibi daha fazla sorumluluklar üstlenmişlerdir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlardan biri de katılımcıların (15 öğretmen) uzaktan eğitimin öğrencilerin derslere katılımını arttırdığını belirtmesidir. Her gün derslerin bulunması, öğrencilerin derslerine katılmalarını ve öğrenme ortamlarına kolay ulaşabilmelerini sağlamaktadır. Araştırmaya katılan 2 öğretmene göre derslere aksatmadan katılmak öğrencilerde süreklilik oluşturmaktadır. Derslere düzenli katılmak öğrencilerdeki sorumluluk bilincini arttırmıştır. Özellikle ilk okuma yazma öğretiminde önemli yer tutan hazırlık çalışmaları uzaktan eğitim ile gerçekleştirilmiş ve derslere sürekli katılım sayesinde öğrencilerdeki ilk okuma yazmaya olan farkındalık artırılmıştır.

Öğrencilerin kalem ve defter tutma şekilleri, oturuş biçimleri uzaktan eğitim etkinlikleri ile gösterilmiştir. Öğretmenlerin hazırlık çalışmalarını gerçekleştirirken, yüz yüze eğitime oranla daha fazla emek harcadıkları belirlenmiştir. Öğretmenlere göre görsel işitsel materyaller süreçte aktif olarak kullanılmıştır. Öğretmenler derse ilgi çekmek için videolar kullandıklarını belirtmiştir.

Araştırmanın sonucuna göre uzaktan eğitimde bazı öğrenciler fırsat eşitsizliği yaşamak durumunda kalmıştır (27 katılımcı). Elde edilen verilere göre sosyo ekonomik düzeyi düşük olan öğrencilerin tablet ve teknolojik ağıtlara sahip olmaması; internete ulaşamamaları, internet konusunda alt yapı problemleri yaşamaları; evde öğrenim gören birey sayısının fazla olması gibi nedenlerden dolayı uzaktan eğitimde fırsat eşitsizliği yaşanmıştır. COVID-19 sürecindeki uzaktan eğitimde yaşanan bu durum diğer araştırmaları da destekler niteliktedir. Arora, & Srinivasan, (2020) Hindistan'da yükseköğretimdeki 341 öğretmenle yaptıkları araştırmada COVID-19 sürecindeki uzaktan eğitimin benimsenip benimsenmediğini araştırmıştır. Araştırma sonuçlarına göre uzaktan eğitimi benimsemeyen öğretmenlerin sayısı daha fazladır. Bu durumun nedenlerinden biri de uzaktan eğitimin öğrenciler arasındaki fırsat eşitliğini olumsuz yönde etkilemesidir.

Öğretmen görüşleri (13 katılımcı) doğrultusunda öğrenme öğretme sürecinde yaşanan sınıf yönetimi problemlerinin kontrol zorluğu sorunu oluşturduğu da belirlenmiştir. Yapılan etkinliklerde öğretmenlerin öğrencilere anında geri bildirim verme fırsatı bulamaması,

öğrencilere ayrı ayrı zaman ayıramaması ders sürecinde kontrol ve değerlendirme zorlukları oluşturmuştur.

Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin uzaktan eğitim sürecindeki derslerde aynı anda konuşmaları iletişim problemlerinin oluşmasına neden olmuştur (8 katılımcı). Özellikle sınıflarında Türkçe bilmeyen öğrencilerin olduğu öğretmenler iletişim ile ilgili olarak daha fazla sorun yaşadıklarını belirtmiştir. Ayrıca yapılan başka bir araştırmada Türkçe bilmeyen öğrencilerin yaşadığı problemlerden en belirgin olanı ilk okuma yazma sürecini geriden takip etmesidir (Susar Kırmızı, Şencan ve Özcan, 2017). Türkçe bilmeyen öğrencilerin yaşadığı iletişim sorunlarını belirten öğretmenlere göre bu öğrenciler derslerde geçen konuşmaları anlamadıkları gibi EBA TV'yi de takip edememektedir.

Öğretmen görüşlerine göre uzaktan eğitimin olumsuzlukları daha çok öğrencileri etkilemektedir. Araştırmaya katılan 26 öğretmen öğrencilerin farklı boyutlarda sorunlar yaşadıklarını belirtmiştir. Öğrencilerin içinde bulunduğu coğrafya, alt yapı yetersizliği gibi nedenlerle internet erişimini sağlayamamaları uzaktan eğitimin olumsuz yönleri içinde karşımıza çıkmaktadır. Can'ın (2020) belirttiği gibi COVID-19 sürecinde, uzaktan eğitim sisteminin sağlıklı gerçekleştirilebilmesi için bağlantı, erişim, uygulama ve güvenliğin geliştirilmesi gerekmektedir. Sosyo ekonomik düzeyi düşük ailelerin çocukları derslere ya hiç bağlanmamış ya da ara ara bağlanmıştır. Bu durum öğrencilerin derse yönelik olarak motivasyonlarının da düşmesine neden olmuştur. Putri, Purwanto, Pramono, Asbari, Wijayanti & Hyun, (2020) Endonezya'da öğretmen ve velilerle yaptığı araştırmada COVID-19 sürecinde ilkokullarda ders işleme sürecini değerlendirmiştir. Nitel araştırma yöntemi ile gerçekleştirilen çalışmada ilkokullarda, derslerde öğrencilerin internet bağlantısı sorunu yaşadıkları belirlenmiştir.

Uzaktan eğitim ile ilgili motivasyon değişkeni incelendiğinde, uzaktan eğitim etkinlikleri yürüten öğrenci motivasyonunun yüz yüze eğitim etkinlikleri yürüten öğrenci motivasyonundan daha düşük olduğu görülmektedir (Wheeler, 2002). Öğretmenler öğrenme hızları farklı olan öğrencilerin de bulunduğunu belirterek öğrencilerinin bireysel farklılıklarına yüz yüze eğitime oranla daha az dikkat edebildiklerini ifade etmişlerdir. Bazı öğrencilerin derslere kalabalık aile ortamından bağlanması ve sürekli bilgisayar ekranına bakmak zorunda olması uzaktan eğitimde öğrencilerin ilgi ve dikkatinin dağılmasına neden olmakta ve öğrencilerin yaşadığı zorlukları arttırmaktadır.

EBA'nın niteliğine ilişkin olarak elde edilen verilere göre 6 öğretmen EBA'nın yeterli olduğunu belirtmiştir. Öğretmenlere göre EBA derslerde gerçekleştirilen öğrenmelerin pekişmesini sağlamıştır. Öğretmenler EBA'ya uzaktan eğitimdeki dersleri destekleyici bir rol yüklemektedir. Elde edilen bu veri daha önce gerçekleştirilen bazı araştırmaları da destekler niteliktedir. Alan yazın incelendiğinde EBA'nın verimli olduğunu ifade eden araştırmalara rastlanmaktadır (Tüysüz ve Çümen, 2016). EBA'nın geliştirilmesi gerektiğini belirten öğretmen sayısı, yeterliliğini ifade eden öğretmen sayısından daha fazla olmuştur. EBA'yı yeterli bulmayan öğretmenlere (11 katılımcı) göre derslerde işledikleri konular ile EBA'da gösterilen konular eş zamanlı bir şekilde ilerleyememiştir. Bu durum derslerin ve EBA'nın eş zamanlı olmaması sorunu da beraberinde getirmiştir.

Araştırma sonuçlarına göre öğretmenler (16 katılımcı) dinleme çalışmalarında birçok sorunla karşılaşmıştır. Öğretmenlere göre dinleme çalışmaları videolar ile gerçekleştirilmiştir.

Öğretmenler farklı sitelerden videolar paylaşmışlardır. Ancak bu çalışmalarda internete bağlanma, sesin nitelikli bir şekilde paylaşımı gibi sorunlarla karşılaşmıştır. Veli algısına göre salgın sürecinde uzaktan eğitimin niteliğini belirlemeye yönelik yapılan araştırma sonucunda uzaktan eğitim derslerine girmeye çalışan öğrencilerin %68'inin bağlantı sorunu yaşamaması araştırmamızı destekler niteliktedir (Mutlu, Yılmaz, Güner, Doğanay ve Yılmaz, 2020). Bu durum öğrencilerin derse olan ilgilerinin dağılmasına neden olmuştur. Bunların yanı sıra Türkçe bilmeyen öğrenciler dinleme çalışmalarını da verimli bir şekilde gerçekleştirememiştir. Taşkaya'ya (2017) göre Türkçe bilmeyen öğrencilerin birçoğunun, eğitim öğretim sürecinde akademik başarılarının düşük olduğu ve yapılan etkinliklerde arkadaşlarından geri oldukları için ilerleyen yıllarda okulu bıraktıkları belirtilmektedir

Öğretmenler (3 katılımcı) yazma çalışmalarını gerçekleştirirken sorunlarla karşılaşmıştır. Öğretmenler yazdıkları yazıları öğrencilerine gösterme konusunda sorun yaşamıştır. Kendi olanakları ile oluşturdukları yazı tahtalarını kullanma çabası göstermişlerdir. Özellikle birinci sınıflarda yazma çalışmalarının kontrol gerektirmesi öğretmenlerin yaşadığı belirgin sorunlardan biridir. Öğretmenler öğrencilerinin kalem tutuşlarını, harflerin yazılış yönlerinin doğruluğunu takip edememişlerdir. Öğrenciler bu konuda neyi ne kadar doğru yaptıkları noktasında dönüt alamamıştır.

Araştırmadan elde edilen bir başka sonuca göre de öğretmenler okuma çalışmalarında uzaktan eğitimin özelliğine bağlı olarak bazı sorunlar yaşamaktadır. Telefondan yapılan ekran paylaşımlarında sorunlar yaşandığı ve öğrencilerin okuma gelişimlerini takip etmenin pek mümkün olmadığı belirtilmiştir. Öğrencilerin bireysel okumalarının takibi için öğretmenler kendi bireysel çabaları ile süreci yönlendirmiştir. Öğrencinin okuma çalışmalarına yönelik olarak videolar istenmiştir.

Araştırmadan elde edilen başka bir sonuca göre birinci sınıf öğrencilerin ilk okuma yazma öğrenmesi sürecinde veliler öğretmenlere yardımcı olmuştur. Bu görüş 32 öğretmen tarafından dile getirilmiştir. Veli desteği öğrencinin ilk okuma yazma çalışmalarında daha başarılı olmasını sağladığı gibi öğrencinin bulunduğu ortamda teknolojik aygıtın kullanılması, açılıp kapatılması gibi durumları da kolaylaştırmıştır. Öğretmenlere göre veli desteği almayan öğrenciler ilk okuma yazma öğrenme sürecinde yeterince başarılı olamamıştır. Palau, Fuentes, Mogas, & Cebrián, (2021) İspanya'da, Katalonya'da yaptıkları araştırmada COVID-19 sürecindeki uzaktan eğitimde ilkökul öğrencilerinin velilerinin duygusal eşliğine gereksinim duyduğunu tespit etmiştir. Özellikle öğrencilerin yaşı küçüldükçe bu gereksinimin arttığı sonucuna ulaşılmıştır.

Öğretmenlere göre (23 öğretmen) velinin ilk okuma yazma sürecinde olması bazı sorunları da beraberinde getirmiştir. Özellikle okuma çalışmalarında velinin -yapmaması gerektiği halde- öğrenciye müdahale etmesi öğretmenler açısından büyük bir zorluk olarak değerlendirilmektedir. Ayrıca bazı veliler öğrencilere sorulan soruların yanıtlarını geri planda öğrencilere söyleme yoluna da gitmiştir. Elde edilen veriler ışığında velilerin farklı tutumlarının öğrencileri ve öğretmenleri ciddi bir şekilde etkilediğini söylemek mümkündür. Velilerin desteği ile süreci yürüten öğretmen ve öğrenciler uzaktan eğitimdeki olumsuzluk ve zorluklardan en az zararlı geçerken, veli desteğini alamayan öğrencilerin derslere ilgisinin azaldığı ya da derslerinden geri kaldığı görülmektedir. İlk okuma yazma öğrenme çalışmalarına yardımcı olmayan velilerin çocuklarının derse hiç katılmadığı da dile getirilmiştir. Sonucu destekler

nitelikte veli algılarına göre yapılan çalışmada salgın sürecinde eğitimini kendi devam ettirip veli desteği görmeyen öğrencilerde, psikolojik problemler ve derslere güdüleneme gibi sorunların tetiklendiği görülmüştür (Mutlu vd., 2020). Bu çocukların eğitim eksiklerinin ilerde nasıl telafi edileceği tartışma konusudur. İlk okuma yazma öğrenmenin bütün derslerin temeli olduğu göz önüne alınırsa nerdeyse bütün derslerde yaşanan bu açığın bireyin yaşamına, akademik başarısına, okuma alışkanlığına, yazma becerisine vb. nasıl etki edeceği tartışmaya ve bilimsel araştırmalar yapmaya değer bir konu olarak görülebilir.

Araştırmadan elde edilen veriler ışığında şu öneriler geliştirilmiştir. COVID-19 süreci gibi eğitime ara verilmesini gerekli kılan durumlarda uzaktan eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak adına çeşitli tedbirler alınmalıdır. Özellikle sosyo ekonomik düzeyi düşük bölgelerde öğrencilerin derslere çevrimiçi erişiminin sağlanması için internet, bilgisayar, tablet desteğinin yapılması önemli bir durum olarak ele alınmalıdır. MEB bu konuda gereken çalışmaları planlı bir şekilde yapmalıdır. Birinci sınıf öğretmenlerinin ilk okuma yazma öğretiminde velilerle iş birliği yapması önemsenmeli veli öğretmen iletişimi desteklenmelidir. Bu konuda MEB'in de desteği ile çevrim içi toplantılar düzenlenmelidir. Bu toplantılarda, veli desteğinin birinci sınıf öğrencileri üzerindeki etkisinin önemi dile getirilmelidir. EBA TV ve internet platformu birinci sınıflarda gerçekleştirilecek çalışmaları desteklemek üzere yeniden ele alınmalı bu konuda öğretmenlerin ve velilerin görüşleri araştırılmalıdır. Türkçe konuşma konusunda sıkıntı yaşayan öğrenciler için destek programlar hazırlanmalıdır. Bu öğrencilerin birinci sınıfta yaşadığı sorunların tespit edilmesi için MEB araştırmalar yapmalıdır. Elde edilen veriler ışığında yeni düzenlemelere gidilmelidir.

Çıkar Çatışması Bildirimi

Yazar(lar), bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve/veya yayınlanmasına ilişkin herhangi bir potansiyel çıkar çatışması beyan etmemiştir.

Destek/Finansman Bilgileri

Yazar(lar), bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve / veya yayınlanması için herhangi bir finansal destek almamıştır.

Etik Kurul Kararı

Bu araştırma için Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu kurumdan (02/06/2021/68282350/22021/G10) etik izin alınmıştır.

Kaynakça/References

- Arora, A. K., & Srinivasan, R. (2020). Impact of pandemic COVID-19 on the teaching–learning process: A study of higher education teachers. *Prabandhan: Indian journal of management*, 13(4), 43-56.
- Bakhov, I., Opolska, N., Bogus, M., Anishchenko, V., & Biryukova, Y. (2021). Emergency Distance Education in the Conditions of COVID-19 Pandemic: Experience of Ukrainian Universities. *Education Sciences*, 11(7), 364.
- Baltacı, A. (2018). Nitel araştırmalarda örnekleme yöntemleri ve örnek hacmi sorunsalı üzerine kavramsal bir inceleme. *Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(1), 231-274.
- Başkonuş, T., Akdal, T. ve Taşdemir, M. (2011). Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi son sınıf öğrencilerinin gelecek beklentileri. II. *International Conference on New Trends in Education and Their Implications 27-29 April, 2011 Bildiri tam metin kitabı* içinde (s. 1512-1522), Antalya. Ankara: Siyasal Kitapevi.
- Baştürk, S. ve Taştepe, M. (2013). *Evren ve örneklem*. Ankara: Vize Yayıncılık.
- Bozkurt, A. (2017). Türkiye’de uzaktan eğitimin dünü, bugünü ve yarını. *Açık Öğretim Uygulamaları ve Araştırma Dergisi (AUAd)*, 3(2), 85-124.
- Bušelić, M. (2012). Distance learning – concepts and contributions. *Oeconomica Jadertina*, 2 (1), 23-34.
- Can, E. (2020). Coronavirüs (Covid-19) pandemisi ve pedagojik yansımaları: Türkiye’de açık ve uzaktan eğitim uygulamaları. *Açık Öğretim Uygulamaları ve Araştırma Dergisi (AUAD)*, 6 (2), 11-53
- Chang, G. and Satako, Y. (2020). *How are countries addressing the covid-19 challenges in education? A snapshot of policy measures*. Retrieved from <https://gemreportunesco.wordpress.com/2020/03/24/how-are-countries-addressing-the-covid-19-challenges-in-education-a-snapshot-of-policy-measures/> in. 1.04.2021.
- Koç, S. (2020). İlkokul öğretim programlarının Covid-19 sonrası yaygınlaşan uzaktan eğitime uygunluğunun incelenmesi. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(1), 24-36
- Koçak, A. ve Arun, Ö. (2006). İçerik analizi çalışmalarında örneklem sorunu. *Selçuk İletişim Dergisi*, 4(3), 21-28.
- Koçer, Ö. (2013). Program geliştirmenin ilk basamağı: Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde ihtiyaç ve durum analizi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 38(169), 159-174.
- Miles, M. B. and Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expveed sourcebook (2nd Ed.)*. California: SAGE Publications.
- Mutlu, H., Yılmaz, E., Güner, B., Doğanay, G. ve Yılmaz, D. (2020). *Veli algısına göre pandemi dönemi uzaktan eğitim sürecinin niteliği*. Konya: Palet Yayıncılık.
- Özbay, Ö. (2015). Dünyada ve Türkiye’de uzaktan eğitimin güncel durumu. *Ines Journal*, 5, 376-394.
- Palau, R., Fuentes, M., Mogas, J., & Cebrián, G. (2021). Analysis of the implementation of teaching and learning processes at Catalan schools during the Covid-19 lockdown. *Technology, Pedagogy and Education*, 30(1), 183-199.
- Perumalla, C., Mak, J., Kee, N. and Maththews, S. (2011). Integrating web applications to provide an effective distance online learning environment for students. *Computer Science*, 3, 770 – 784.

- Putri, R. S., Purwanto, A., Pramono, R., Asbari, M., Wijayanti, L. M., & Hyun, C. C. (2020). Impact of the COVID-19 pandemic on online home learning: An explorative study of primary schools in Indonesia. *International Journal of Advanced Science and Technology*, 29(5), 4809-4818.
- Reimers, F., Schleicher, A., Saavedra, J., & Tuominen, S. (2020). Supporting the continuation of teaching and learning during the COVID-19 Pandemic. *Oecd*, 1(1), 1-38.
- Salman, U.A. (2020). *Türkiye’de koronavirüsün eğitime etkileri-III, Uzaktan eğitimin ilk iki haftası nasıl geçti?* <https://www.egitimreformugirisimi.org/turkiyede-koronavirusunegitime-etkileri-iii-uzaktan-egitimin-ilk-iki-haftasi-nasil-gecti/>, web adresinden 17.03.2021 tarihinde erişilmiştir.
- Susar Kırmızı, F., Özcan, E. ve Şencan, D. (2016). Türkçenin az konuşulduğu bölgelerde ilk okuma yazma sürecinde karşılaşılan sorunlara ilişkin öğretmen görüşleri. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi (TEKE)*, 5 (1), 412-445.
- Sezgin, S. ve Fırat M. (2020). Covid-19 pandemisinde uzaktan eğitime geçiş ve dijital uçurum tehlikesi. *Açık Öğretim Uygulamaları ve Araştırma Dergisi (AUAD)*, 6(4), 37-54.
- Subaşı, M. ve Okumuş, K. (2017). Bir araştırma yöntemi olarak durum çalışması. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(2), 419-426.
- Taşkaya, S. M. (2017). Ana dili Türkçe olmayanlara ilk okuma yazma öğretimi. F. Susar Kırmızı, E. Ünal(Edt.) *İlk Okuma Yazma Öğretimi* içinde (ss. 207-232). Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Tüysüz, C. ve Çümen, V. (2016). EBA ders web sitesine ilişkin ortaokul öğrencilerinin görüşleri, *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9 (3), 278-296.
- UNICEF (2021). *COVID-19 and children*. Retrieved from <https://data.unicef.org/covid-19-and-children/> in 8.04.2021.
- Wheeler, S. (2002). Student perceptions of learning support in distance education. *Quarterly Review of Distance Education*, 3 (4), 419.
- WHO (2020). *WHO Director-General’s opening remarks at the media briefing on COVID-19-11 March 2020*. Retrieved from <https://www.who.int/dg/speeches/detail/who-director-general-sopening-remarks-at-the-media-briefing-on-covid-19---11-march-2020> in 17.03.2021.

İletişim/Correspondence

Prof. Dr. Fatma KIRMIZI

fatmakirmizi73@gmail.com

Yüks. Lisans Öğrc. Gizem SULTAN BÜYÜKDAĞ

gizemsultanb@hotmail.com